

Prognoza oddziaływania na środowisko
Programu Ochrony Środowiska
dla Powiatu Lidzbarskiego na lata 2021-2024
z perspektywą do roku 2028

Zamawiający	Powiat Lidzbarski Ul. Wyszyńskiego 37 11-100 Lidzbark Warmiński
Wykonawca	GOBIO – Usługi Przyrodnicze Michał Mięsikowski ul. Bażyńskich 38/50 87-100 Toruń

Zespół autorski

mgr Monika Stankiewicz	Nadzór nad projektem, opracowanie dokumentu	
mgr Michał Mięsikowski	Konsultacja	

Miejsce/Data opracowania	Toruń, 2021 r.
--------------------------	----------------

Spis treści

1. Streszczenie w języku niespecjalistycznym.....	4
2. Wstęp.....	7
2.1. Cel prognozy.....	7
2.2. Zakres prognozy	7
3. Informacje o zawartości i głównych celach Programu Ochrony Środowiska	10
3.1. Cele projektowanego dokumentu.....	10
3.2. Powiązania Programu z innymi dokumentami strategicznymi	10
4. Informacja o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy	20
5. Przewidywane metody analizy skutków realizacji postanowień Programu oraz częstotliwości jej przeprowadzania	22
6. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko.....	23
7. Charakterystyka Powiatu Lidzbarskiego	24
8. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem.....	29
8.1. Ochrona klimatu i jakości powietrza.....	29
8.2. Zagrożenie hałasem	32
8.3. Pole elektromagnetyczne.....	34
8.4. Gospodarowanie wodami.....	35
8.5. Gospodarka wodno-ściekowa	50
8.6. Zasoby geologiczne	55
8.7. Gleby.....	55
8.8. Gospodarowanie odpadami	57
8.9. Obszary chronione.....	57
8.10. Zabytki	61
9. Potencjalne zmiany środowiska w przypadku braku realizacji programu	62
10. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji Programu w szczególności dotyczących obszarów podlegających ochronie na podstawie umowy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody.....	63
11. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu.....	66
12. Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne na środowisko, a także na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralności tego obszaru.....	68
13. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczenie, kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko.....	85

14. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru	86
Spis map i tabel	87
Spis załączników	87

1. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Niniejsza Prognoza oddziaływania na środowisko została opracowana, na rzecz *Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Lidzbarskiego na lata 2021-2024 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2028*. Celem *Prognozy* jest kompleksowa analiza możliwego oddziaływania na poszczególne elementy środowiska, przewidziane w Programie Ochrony Środowiska (dalej POŚ), wraz z oceną występowania oddziaływań skumulowanych oraz z możliwymi do zastosowania rozwiązaniami alternatywnymi a także z potrzebą działań kompensacyjnych. Program zawiera określone cele, kierunki oraz zadania wskazane do realizacji w latach 2021-2024 wraz z ich przedłużeniem do roku 2028. Wykonana analiza obecnego stanu środowiska w Powiecie Lidzbarskim, wskazuje na problemy związane z jego stanem środowiska. Przedsięwzięcia, które zostały ujęte w POŚ mają główny cel – poprawę stanu jakości środowiska na terenie Powiatu. Brak realizacji POŚ może prowadzić do pogorszenia stanu środowiska, co w konsekwencji może spowodować nieodwracalne szkody.

Wykonany POŚ, jest spójny z celami i działaniami zawartymi w dokumentach ustanowionych na szczeblu regionalnym, wojewódzkim i krajowym, szczególnie z przyjętym Programem Ochrony Środowiska dla Województwa Warmińsko – Mazurskiego do roku 2030, przyjętego uchwałą nr XXIV/382/21 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 16 lutego 2021 r.

Problemy i zagrożenia środowiska przyrodniczego na terenie Powiatu zostały określone na podstawie dostępnych materiałów. Analiza dotyczyła wszystkich elementów środowiska, a w szczególności: jakości powietrza atmosferycznego, klimatu akustycznego, zasobów wodnych, gospodarki wodno-ściekowej, gospodarowania odpadami, ochrony przyrody, promieniowania elektromagnetycznego, zasobów geologicznych, gleb, poważnych awarii przemysłowych oraz edukacji ekologicznej.

Analiza wykazała, iż Powiat Lidzbarski ma do czynienia głównie z problemami w zakresie: jakości powietrza, przekroczeń hałasu wzdłuż szlaków komunikacyjnych, wód podziemnych oraz powierzchniowych, oraz gleb. Głównym problemem w zakresie złego stanu jakości powietrza są przekroczenia poziomów dopuszczalnych bezno(a)piranu w pyłe PM₁₀ oraz ozonu. Główną przyczyną występowania przekroczeń jest emisja związana z indywidualnym ogrzewaniem budynków. Wysokie temperatury w okresie późnej wiosny oraz w ciągu lata wraz z dużym nasłonecznieniem miały znaczący wpływ na stężenie ozonu troposferycznego notowane w województwie. Takie warunki ułatwiały przemiany Lotnych Związków Organicznych (LZO) i tlenków azotu w warstwie troposferycznej, których efektem było powstawanie cząsteczek ozonu w warstwie przyziemnej. Innym zagrożeniem są istniejące fermy hodowlane. Postępujący ruch drogowy, powodujący wzrost zanieczyszczeń pochodzących ze spalania paliw przez samochody także powoduje pogorszenie stanu jakości powietrza atmosferycznego. Podobnie zły stan techniczny pojazdów jak i przebieg drogi krajowej oraz wojewódzkich przez powiat prowadzi do zagrożenia hałasem. Odnotowano przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu na DW511. Zagrożeniem dla tego obszaru interwencji jest wzrost liczby zarejestrowanych pojazdów drogowych oraz ich pogarszający się stan techniczny. W przypadku stanu wód, największe zagrożenie stanowią nawozy sztuczne i pestycydy spłukiwane z pól wraz z wodami opadowymi, niewłaściwe utrzymywanie rowów melioracyjnych, dzięki wysypiska w rejonie jezior, powodujące możliwe zanieczyszczenia ujęć wód, rosnące zagrożenia wystąpienia

zjawiska suszy a także intensywny rozwój sieci osadniczej, turystycznej skutkującym zwiększonym poborem wody, większą produkcją ścieków a także nieszczelne szamba i zbiorniki bezodpływowe. Dodatkowym problem stanowi niski stopień skanalizowania gmin wiejskich a co za tym idzie obecność nieszczelnych zbiorników bezodpływowych, powodujących przedostawanie się biogenów bezpośrednio do grunty i do wód. Na terenie powiatu występują wyrobiska powstające przy wydobywaniu surowców mineralnych a także osuwiska i tereny zagrożone ruchami masowymi ziemi. Wzmocniona antropopresja ziemi przyczynia się do pogorszenia się stanu gleb i zasobów geologicznych. W obrębie granic administracyjnych jednostki objętej opracowaniem, znajdują się liczne obszary oraz obiekty chronione. Głównym zagrożeniem dla utrzymania ich właściwego stanu jest duża presja turystyczna oraz rozwój infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej. Powyższe w połączeniu z niską świadomością turystów przebywających w sezonie na terenie powiatu, powoduje zagrożenia dla zasobów przyrodniczych na terenach cennych przyrodniczo. Wiąże się z tym zanieczyszczenie powietrza jak i wód czy degradacja gleb. Dodatkowo odnotowano zanikanie drobnych zbiorników wodnych oraz zagrożenie rodzimych gatunków roślin przez obce gatunki inwazyjne.

Brak realizacji ustaleń POŚ może wpłynąć na pogorszenie jakości środowiska, w tym głównie w zakresie jakości powietrza, hałasu, wód oraz gleb, co przyczynia się do negatywnego oddziaływania na jakość środowiska jako całości.

W ramach analizy oceniono szczegółowo, możliwe oddziaływania zadań przewidzianych w projekcie POŚ na poszczególne elementy środowiska.

Pozytywny wpływ na stan czystości powietrza będą miały działania dotyczące ograniczenia wielkości emisji, szczególnie pochodzące ze źródeł komunikacyjnych. Zadania, takie jak termomodernizacja obiektów oraz wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii, przyczynią się do ograniczenia wielkości emisji powierzchniowej. Utrzymanie właściwej kondycji dróg, przyczyni się do zmniejszenia ilości zanieczyszczeń ze źródeł liniowych.

Ciągła rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej oraz budowa sieci kanalizacyjnej, zwiększenie liczby gospodarstw korzystających z przydomowych oczyszczalni oraz wyznaczenie podmiotów do nadzoru nad ich właściwym użytkowaniem, będą pozytywnie oddziaływać na stan czystości wód podziemnych. Także ważne jest prowadzenie monitoringu jakości powietrza, hałasu, wód powierzchniowych i podziemnych oraz gleb w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska.

Program Ochrony Środowiska przewiduje działania, które powinny przyczynić się do poprawy jakości środowiska. Polegają one głównie na: zachowaniu lub odtwarzaniu właściwego stanu siedlisk i gatunków przez realizację zadań ochronnych wyznaczonych dla obszarów chronionych i rezerwatów przyrody. Wpływ pośredni będą miały działania z zakresu ograniczenia emisji gazów cieplarnianych m.in. poprzez prowadzenie działań termomodernizacyjnych, wykorzystanie OZE czy wymiana źródeł ciepła na ekologiczne.

Walory krajobrazowe ulegną poprawie w przypadku prowadzenia prac remontowych budynków. Inwestycje zajmujące obszary o dużej powierzchni, mogą negatywnie wpłynąć na krajobraz, jeśli aspekt ten zostanie pominięty na etapie projektowania przedsięwzięć.

Prognoza oddziaływania na środowisko Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Lidzbarskiego na lata 2021-2024 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2028

Realizacja Programu spowoduje poprawę jakości środowiska, co wpłynie na ogólne zadowolenie wśród mieszkańców powiatu. Poprawa czystości wód, jakości powietrza, zmniejszenie uciążliwości hałasu, wpłynie pozytywnie na zdrowie ludzi. Negatywne skutki mogą powodować inwestycje dotyczące ruchu drogowego czy innej infrastruktury. Jednak skutki te będą dotyczyły czasowego utrudnienia i pogorszenia jakości powietrza wraz ze wzrostem emisji hałasu.

Ograniczenie wielkości emisji zanieczyszczeń do powietrza oraz w pełni rozwinięta sieć kanalizacyjna, poprawi stan jakości gleb. Monitoring zanieczyszczeń gleb i powierzchni ziemi, będzie miał pozytywny wpływ na ich ochronę.

Wdrażanie założeń POŚ wymaga stosowania monitoringu stanu ich realizacji. W tym celu zostały określone wskaźniki, służące do oceny stopnia realizacji celów środowiskowych.

2. Wstęp

Prognoza oddziaływania na środowisko we wszystkich strefach rozwojowych, tj. społecznej, gospodarczej oraz ekologicznej, zapewnia wdrożenie długookresowego planowania i programowania z procesem realizacji inwestycji. Przyjmuje się za podstawę tych działań zrównoważony rozwój i ład przestrzenny. Zrównoważony rozwój, rozumiany jest tutaj, jako rozwój społeczno-gospodarczy, w którym następuje proces integrowania działań politycznych, gospodarczych i społecznych, z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych. Celem jest zagwarantowanie możliwości zaspokajania podstawowych potrzeb poszczególnych społeczności lub obywateli, zarówno współczesnego jak i przyszłych pokoleń. Przez ład przestrzenny, należy natomiast rozumieć takie ukształtowanie przestrzeni, które tworzy harmonijną całość, oraz uwzględnia w uporządkowanych relacjach wszelkie uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno – gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno – estetyczne.

2.1. Cel prognozy

Zgodnie z art. 46 pkt. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2021 r. poz. 247 z późn. zm.), Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Lidzbarskiego, wymaga przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, a w jej ramach – sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko.

Celem sporządzenia Prognozy dla POŚ, jest głównie:

1. Ocena stopnia i sposobu uwzględnienia założeń i wytycznych wynikających z innych dokumentów strategicznych w programie ochrony środowiska;
2. Identyfikacja znaczących negatywnych oddziaływań na obszary chronione;
3. Określenie możliwości i zasad ograniczenia potencjalnych znaczących oddziaływań na środowisko związanych z realizacją działań określonych w Programie wraz ze wskazaniem ewentualnych rozwiązań alternatywnych przyczyniających się do zmniejszenia obciążeń środowiskowych.

2.2. Zakres prognozy

Zakres prognozy oddziaływania na środowisko jest zgodny z art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Prognoza oddziaływania na środowisko zawiera:

- a. informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- b. informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- c. propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- d. informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- e. streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym,

- f. oświadczenie autora, a w przypadku gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów – kierującego tym zespołem, o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2, stanowiące załącznik do prognozy;
- g. datę sporządzenia prognozy, imię, nazwisko i podpis autora, a w przypadku gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów – imię, nazwisko i podpis kierującego tym zespołem oraz imiona, nazwiska i podpisy członków zespołu autorów;

określa, analizuje i ocenia:

- a. istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- b. stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- c. istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- d. cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- e. przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:
 - różnorodność biologiczną,
 - ludzi,
 - zwierzęta,
 - rośliny,
 - wodę,
 - powietrze,
 - powierzchnię ziemi,
 - krajobraz,
 - klimat,
 - zasoby naturalne,
 - zabytki,
 - dobra materialne,
 - z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

a także przedstawia:

- a. rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,
- b. biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru - rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

3. Informacje o zawartości i głównych celach Programu Ochrony Środowiska

3.1. Cele projektowanego dokumentu

Przedmiotem Prognozy jest Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Lidzbarskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028, który porusza szeroko rozumianą problematykę z zakresu ochrony środowiska na terenie danej jednostki terytorialnej. Celem opracowania „Programu ochrony środowiska dla Powiatu Lidzbarskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028” (dalej POŚ) jest przeprowadzenie analizy obecnego stanu środowiska naturalnego powiatu oraz określenie kierunków działań bieżących i długofalowych samorządu w zakresie ochrony środowiska.

Do realizacji powyższego celu nadrzędnego Programu, określono poszczególne priorytety i cele ekologiczne, rodzaj i harmonogram zadań proekologicznych oraz środki i mechanizmy niezbędne do osiągnięcia wyznaczonych celów.

W Programie zostały opracowane cele środowiskowe odnoszące się do poszczególnych elementów:

1. Ochrona dziedzictwa przyrodniczego, w tym:
 - Ochrona przyrody i krajobrazu;
 - Ochrona powierzchni ziemi;
 - Ochrona zasobów kopalin.
2. Zrównoważone wykorzystanie materiałów, wody i energii, w tym:
 - Wykorzystanie wód, energii i produkcja odpadów;
 - Korzystanie ze źródeł odnawialnych;
 - Kształtowanie zasobów wodnych oraz ochrona skutkami suszy.
3. Jakość środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego, w tym:
 - Jakość wód;
 - Jakość powietrza;
 - Gospodarka odpadami;
 - Oddziaływanie hałasu;
 - Oddziaływanie pól elektromagnetycznych.

3.2. Powiązania Programu z innymi dokumentami strategicznymi

Jednym z priorytetowych dokumentów krajowych, przyjętych przez Radę Ministrów Uchwałą nr 67 z dnia 16 lipca 2019r., jest **Polityka Ekologiczna Państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej**. Głównym celem jest *rozwój potencjału środowiska na rzecz obywateli i przedsiębiorców*. Rolą PEP jest zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego Polski oraz wysokiej jakości życia dla mieszkańców. Wzmacnia działania rządu polegające na budowie innowacyjnej gospodarki z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju.

Cele szczegółowe będą realizowane przez kierunki interwencji takie jak:

- zrównoważone gospodarowanie wodami, w tym zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki oraz osiągnięcie dobrego stanu wód,
- likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania,
- ochrona powierzchni ziemi, w tym gleb,
- przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska oraz zapewnienie bezpieczeństwa biologicznego, jądrowego i ochrony radiologicznej,
- zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, w tym ochrona i poprawa stanu różnorodności biologicznej i krajobrazu,
- wspieranie wielofunkcyjnej i trwale zrównoważonej gospodarki leśnej,
- gospodarka odpadami w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym,
- zarządzanie zasobami geologicznymi przez opracowanie i wdrożenie polityki surowcowej państwa,
- wspieranie wdrażania ekoinnowacji oraz upowszechnianie najlepszych dostępnych technik BAT (polegają na określaniu granicznych wielkości emisji dla większych zakładów przemysłowych),
- przeciwdziałanie zmianom klimatu,
- adaptacja do zmian klimatu oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych,
- edukacja ekologiczna, w tym kształtowanie wzorców zrównoważonej konsumpcji,
- usprawnienie systemu kontroli i zarządzania ochroną środowiska oraz doskonalenie systemu finansowania.

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju „Polska 2030”. „Trzecia fala nowoczesności” przyjęta Uchwałą nr 16 Rady Ministrów z dnia 5 lutego 2013r., zgodnie z przepisami ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju z dnia 6 grudnia 2006r. (art. 9 ust.1) jest dokumentem określającym główne trendy, wyzwania i scenariusze rozwoju społeczno-gospodarczego kraju oraz kierunki przestrzennego zagospodarowania kraju z uwzględnieniem zasady zrównoważonego rozwoju, obejmującym okres co najmniej 15 lat. Stawia za cel poprawę jakości życia Polaków mierzonej zarówno wskaźnikami jakościowymi, jak i wartością oraz tempem wzrostu PKB w Polsce. Z diagnozy przedstawionej w 2009r. wynika, że rozwój Polski powinien odbywać się w trzech obszarach strategicznych równocześnie:

- I. Konkurencyjności i innowacyjności gospodarki (modernizacji),
- II. Równoważenia potencjału rozwojowego regionów Polski (dyfuzji),
- III. Efektywności i sprawności państwa (efektywności).

Proponowane w Strategii obszary strategiczne związane są z obszarami opisanymi w Strategii Rozwoju Kraju 2020 – aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo - przyjętej przez Radę Ministrów w dniu 25 września 2012r. Łącznie stanowią podstawowe narzędzie wdrażania DSRK do 2020r., czyli:

- I. Sprawne i efektywne państwo (obszar pierwszy) – odpowiada mu obszar strategiczny trzeci DSRK;
- II. Konkurencyjna gospodarka (obszar drugi) – odpowiada mu obszar strategiczny pierwszy DSRK;
- III. Spójność społeczna i terytorialna (obszar trzeci) – odpowiada mu obszar strategiczny drugi DSRK.

W każdym z obszarów strategicznych zostały określone strategiczne cele rozwojowe (od dwóch do czterech w zależności od obszaru). Cele strategiczne uzupełnione są sprecyzowanymi kierunkami interwencji. Kierunki interwencji podporządkowane są schematowi trzech obszarów strategicznych, które zostały podzielone na osiem części. Są to:

1. W obszarze konkurencyjności i innowacyjności gospodarki:
 - a. Innowacyjność gospodarki i kreatywność indywidualna;
 - b. Polska Cyfrowa;
 - c. Kapitał ludzki;
 - d. Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko.
2. W obszarze równoważenia potencjału rozwojowego regionów Polski:
 - e. Rozwój regionalny;
 - f. Transport.
3. W obszarze efektywności i sprawności państwa:
 - g. Kapitał społeczny;
 - h. Sprawne państwo.

Transport jest jednym z najważniejszych czynników determinujących rozwój gospodarczy kraju. W celu wyznaczenia najważniejszych kierunków działań i ich koordynacji w zakresie osiągnięcia tak zidentyfikowanego celu strategicznego opracowano **Strategię Rozwoju Transportu do 2030 roku**, przyjętą uchwałą nr 105/2009 Rady Ministrów z dnia 24 września 2019r. Głównym celem krajowej polityki transportowej jest zwiększenie dostępności transportowej oraz poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu i efektywności sektora transportowego poprzez utworzenie spójnego, zrównoważonego, innowacyjnego i przyjaznego użytkownikowi systemu transportowego na poziomie krajowym, europejskim i globalnym. Osiągnięcie tego celu pozwoli na rozwijanie dogodnych warunków, sprzyjających stabilnemu rozwojowi gospodarczemu kraju.

Realizacja celu głównego w perspektywie do 2030r. wymaga podjęcia następujących działań:

- budowy zintegrowanej i wzajemnie powiązanej sieci transportowej służącej konkurencyjnej gospodarce;
- poprawy sposobu organizacji i zarządzania systemem transportowym;
- zmiany w indywidualnej i zbiorowej mobilności (chodzi m.in. o promocję transportu zbiorowego);
- poprawy bezpieczeństwa uczestników ruchu oraz przewożonych towarów;
- ograniczania negatywnego wpływu transportu na środowisko;
- poprawy efektywności wykorzystania publicznych środków na przedsięwzięcia transportowe.

W dokumencie zawarto konkretne projekty strategiczne mające na celu stworzenie spójnej sieci autostrad, dróg ekspresowych i linii kolejowych o wysokim standardzie, rozwiniętej sieci lotnisk, portów morskich i żeglugi śródlądowej oraz systemów transportu publicznego. Założono realizację 22 projektów strategicznych wynikających ze Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju i nowych projektów, kluczowych dla rozwoju systemu transportowego Polski.

W dniu 15 października 2019r. Rada Ministrów przyjęła Uchwałą nr 123 **Strategię zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030**. W strategii przedstawiono pogłębioną analizę możliwości rozwoju obszarów wiejskich, rolnictwa i rybactwa w wymiarze regionalnym, co umożliwiło określenie kluczowych kierunków ich rozwoju do 2030r. Działania SZRWRI 2030 będą finansowane z krajowych i zewnętrznych środków publicznych, do których należą m.in. środki pochodzące z budżetu UE na lata 2021-2027 (w tym m.in. Wspólnej Polityki Rolnej, polityki spójności, wspólnej polityki rybołówstwa oraz środki w ramach programu „Horyzont Europa”). Wsparciem dla finansowania z poziomu kraju będą środki rozwojowe jednostek samorządu terytorialnego i środki prywatne.

W planowanych działaniach do 2030 r. przewidziano:

- utrzymanie zasady, że podstawą ustroju rolnego będą gospodarstwa rodzinne;
- wspieranie zrównoważonego rozwoju małych, średnich i dużych gospodarstw rolnych;
- większe niż dotychczas wykorzystanie potencjału sektora rolno-spożywczego dzięki rozwojowi nowych umiejętności i kompetencji jego pracowników, a także przez wykorzystanie najnowszych technologii w produkcji i zastosowanie rozwiązań cyfrowych oraz tworzenie warunków do kreowania innowacyjnych produktów;
- budowanie konkurencyjnej pozycji polskiej żywności na rynkach zagranicznych, której znakiem rozpoznawczym będzie wysoka jakość i nawiązanie do najlepszych polskich tradycji, a także dostosowanie produktów rolno-spożywczych do zmieniających się wzorów konsumpcji (np. rosnącego zainteresowania żywnością ekologiczną);
- prowadzenie produkcji rolniczej i rybackiej z poszanowaniem zasad ochrony środowiska oraz dostosowanie sektora rolno spożywczego do zmian klimatu, w tym m.in. w zakresie dostępności do wody;
- dynamiczny rozwój obszarów wiejskich we współpracy z miastami, którego efektem będzie stabilny i zrównoważony wzrost gospodarczy, zapewniający każdemu mieszkańcowi wsi godną pracę, a mieszkańcom miast dostęp do zdrowej, polskiej żywności;

tworzenie warunków do poprawy mobilności zawodowej mieszkańców wsi oraz wykorzystywania przez nich szans na rozwój i zmianę kwalifikacji, wynikających z powstawania nowych sektorów gospodarki (jak np. biogospodarki).

Krajowy Program Ochrony Powietrza do roku 2020 (z perspektywą do 2030) został opracowany przez Ministerstwo Środowiska Departament Ochrony Powietrza w roku 2015. Głównym celem Krajowego Programu Ochrony Powietrza jest *poprawa jakości życia mieszkańców Rzeczypospolitej Polskiej, z naciskiem na ochronę ich zdrowia i warunków życia, z uwzględnieniem ochrony środowiska, przyczyniając się tym samym do poprawy stanu jakości powietrza.*

Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2022 (KPGO 2022) przyjęty Uchwałą nr 88 Rady Ministrów z dnia 1 lipca 2016 r. Dokument obejmuje zakres działań niezbędnych dla zapewnienia zintegrowanej gospodarki odpadami w kraju. Dokument ten, oprócz kontynuacji dotychczasowych zadań, zawiera nowe cele i zadania, które dotyczą 6 kolejnych lat, a perspektywicznie okresu do 2030 r. Głównym celem jest *określenie polityki*

gospodarki odpadami zgodnej z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, wpisującej się w działania gospodarki w obiegu zamkniętym. Celami wskazanymi w dokumencie są również m.in.:

- a) Zapobieganie Powstawaniu Odpadów;
- b) Zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska odpadów, aby w 2020 r. nie było składowanych więcej niż 35% masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.;
- c) Dążenie do zmniejszenia ilości składowanych odpadów;
- d) Osiągnięcie wymaganego poziomu recyklingu;
- e) Zapewnienie osiągnięcia odpowiedniego poziomu zbierania zużytego sprzętu oraz zużytych baterii i akumulatorów.

W celu osiągnięcia wymienionych celów określone zostały kierunki działań dotyczące edukacji ekologicznej, rozwoju selektywnego zbierania odpadów, oraz m.in. prowadzenie kontroli przez inspekcję ochrony środowiska, prowadzenie kampanii informacyjno – edukacyjnych mających na celu wzrost świadomości ekologicznej w zakresie gospodarki odpadami, wspieranie budowy sieci napraw i ponownego użycia produktów.

Program Ochrony Środowiska powinien wypełniać także zapisy **Strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (SPA)**, opracowany przez Ministerstwo Środowiska w październiku 2013r. Dokument wskazuje cele i kierunki działań adaptacyjnych, które należy podjąć w najbardziej wrażliwych sektorach i obszarach w okresie do roku 2020: gospodarce wodnej, rolnictwie, leśnictwie, różnorodności biologicznej i obszarach Natura 2000, ponadto w zdrowiu, energetyce, budownictwie, transporcie, obszarach górskich, strefie wybrzeża, gospodarce przestrzennej i obszarach zurbanizowanych. Zaproponowano cele, kierunki działań oraz konkretne działania, które korespondują z dokumentami strategicznymi i strategiami rozwoju i jednocześnie stanowią ich niezbędne uzupełnienie w kontekście adaptacji. Głównym celem SPA jest *zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian klimatu*.

Jednym z istotniejszych dokumentów, z którym powinien być zgodny powiatowy POŚ jest **Program Ochrony Środowiska dla Województwa Warmińsko-Mazurskiego do roku 2030** przyjęty uchwałą Nr XXIV/382/21 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 16 lutego 2021 r. Projekt obejmuje realizację następujących celów i kierunków interwencji:

1. Ochrona klimatu i jakości powietrza:
 - P.I. Poprawa jakości powietrza przy zapewnieniu bezpieczeństwa energetycznego w kontekście zmian klimatu:
 - OKJP.1. Zarządzanie jakością powietrza w województwie warmińsko-mazurskim;
 - OKJP.2. Poprawa efektywności energetycznej oraz zmniejszenie emisji zanieczyszczeń z produkcji ciepła;

- OKJP.3. Zmniejszenie emisyjności w transporcie oraz zwiększenie dostępności i atrakcyjności transportu publicznego;
 - OKJP.4. Ograniczenie emisji zanieczyszczeń ze źródeł przemysłowych oraz energetyki zawodowej oraz produkcji ciepła.
2. Zagrożenie hałasem:
- ZK.I. Poprawa klimatu akustycznego w województwie warmińsko-mazurskim:
 - ZH.1. Zarządzanie jakością klimatu akustycznego w województwie;
 - ZH.2. Poprawa standardów klimatu akustycznego;
 - ZH.3. Ograniczenie hałasu przemysłowego.
3. Promieniowanie elektromagnetyczne:
- PEM.I. Ochrona przed polami elektromagnetycznymi;
 - PEM.1. Ograniczenie oddziaływania pól elektromagnetycznych.
4. Gospodarowanie wodami:
- GW.I. Osiągnięcie celów środowiskowych dla jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) – rzecznych, jeziornych, przejściowych i jednolitych części wód podziemnych (JCWPd):
 - GW.1. Poprawa jakości wód powierzchniowych;
 - GW.2. Ochrona zasobów i jakości wód podziemnych;
 - GW.3. Poprawa stanu jakościowego i ilościowego wód przejściowych.
 - GW.II. Ochrona przed niedoborami wody i powodzią poprzez zwiększenie zasobów dyspozycyjnych wodnych i zmniejszenie ryzyka powodziowego:
 - GW.4. Przeciwdziałanie suszy;
 - GW.5. Zapewnienie bezpieczeństwa powodziowego;
 - GW.6. Zwiększenie zdolności środowiska do gromadzenia i przetrzymywania zasobów wodnych.
5. Gospodarka wodno-ściekowa:
- GWA.I. Prowadzenie racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej:
 - GWA.1. Poprawa funkcjonowania systemu gospodarki wodno-ściekowej;
 - GWS.2. Ograniczenie zużycia wody oraz ochrona zasobów wód podziemnych.
6. Zasoby geologiczne:
- ZG.I. Racjonalne gospodarowanie zasobami geologicznymi:
 - ZG.1. Kontrola i monitoring eksploatacji kopalni;
 - ZG.2. Ochrona i zrównoważona eksploatacja kopalni.
7. Gleby:
- GL.I. Ochrona gleb przed negatywnym oddziaływaniem antropogenicznym, erozją oraz niekorzystnymi zmianami klimatu:

- GL.1. Zachowanie funkcji środowiskowych i gospodarczych gleb;
- GL.2. Rekultywacja oraz remediacja gleb;
- GL.3. Ochrona przed osuwiskami oraz monitoring.

8. Gospodarka odpadami:

- GO.I. Gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, uwzględniając zrównoważony rozwój województwa warmińsko-mazurskiego:
 - GO.1. Monitorowanie gospodarki odpadami i kontrola postępowania z frakcją odpadów komunalnych wysortowaną ze strumienia niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych;
 - GO.2. Gospodarka odpadami zawierającymi azbest;
 - GO.3. Zapobieganie powstawaniu odpadów;
 - GO.4. Doskonalenie systemu gospodarowania odpadami.

9. Zasoby przyrodnicze:

- ZP.I. Ochrona różnorodności biologicznej oraz krajobrazowej:
 - ZP.1. Zarządzanie zasobami przyrody i krajobrazu;
 - ZP.2. Zachowanie lub przywrócenie właściwego stanu siedlisk i gatunku;
 - ZP.3. Ochrona oraz tworzenie zieleni na terenach zabudowanych;
 - ZP.4. Ochrona walorów przyrodniczych i krajobrazowych terenów wiejskich;
 - ZP.5. Działania z zakresu pogłębiania i udostępniania wiedzy o zasobach przyrodniczych i walorach krajobrazowych województwa.
- ZP. II. Prowadzenie trwale zrównoważonej gospodarki leśnej:
 - ZP.6. Racjonalne użytkowanie zasobów leśnych.
- ZP.III. Zwiększenie lesistości:
 - ZP.7. Zwiększenie lesistości.

10. Zagrożenie poważnymi awariami:

- PAP.I. Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii oraz minimalizacja ich skutków:
 - PAP.1. Zmniejszenie zagrożenia oraz minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia awarii;
 - PAP.2. Wykreowanie właściwych zachowań społeczeństwa w sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska z tytułu awarii przemysłowych.

Kolejnym ważnym dokumentem o charakterze programowym oraz wdrożeniowym jest przyjęty dnia 28 grudnia 2016 r. Uchwałą nr XXIII/523/16 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego, **Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2016-2022**. Główne cele w zakresie gospodarki odpadami, zgodnie z powyższym Programem to:

- Utrzymanie tendencji oddzielenia wzrostu ilości wytwarzanych odpadów od wzrostu gospodarczego kraju wyrażonego w PKB;
- Minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów, w szczególności niebezpiecznych;
- Ograniczenie marnotrawstwa żywności;
- Ograniczenie uciążliwości odpadów dla środowiska, poprzez działania na etapach wydobycia surowców, produkcji i konsumpcji;
- Wysoki poziom selektywnego zbierania odpadów, głównie odpadów niebezpiecznych i odpadów przeznaczonych do recyklingu;
- Wysoki poziom ponownego użycia produktów;
- Wysoki udział odzysku, w tym w szczególności recyklingu;
- Składowanie odpadów ograniczone do minimum;
- Remediacja terenów zanieczyszczonych oraz rekultywacja terenów zdegradowanych, w tym nielegalnych i nieczynnych składowisk odpadów;
- Wyeliminowanie praktyk nielegalnego postępowania z odpadami;
- Wysoka świadomość ekologiczna mieszkańców województwa.

Innym strategicznym dokumentem jest **Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego do 2030r.** przyjęta Uchwałą nr XIV/243/20 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 18.02.2020 r. Głównym celem jest *spójność ekonomiczna, społeczna i przestrzenna Warmii i Mazur z regionami Europy*. Cele strategiczne nawiązują do celu głównego i uwzględniają współzależność procesów gospodarczych, społecznych oraz relacji sieciowych. W strategii wyróżniono następujące cele strategiczne i ich cele operacyjne:

- Kompetencje przyszłości:
 - Użyteczne kwalifikacje i kompetencje;
 - Nowoczesne usługi;
 - Profesjonalne organizacje.
- Inteligentna produktywność:
 - Satysfakcjonująca praca;
 - Inteligentna specjalizacja;
 - Wysoka konkurencyjność.
- Kreatywna aktywność:
 - Inspirująca twórczość;
 - Efektywna współpraca;
 - Ukształtowana tożsamość.
- Mocne fundamenty:
 - Silny kapitał społeczny;
 - Optymalna infrastruktura rozwoju;
 - Wyjątkowe środowisko przyrodnicze.

Innym strategicznym dokumentem jest **Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego do 2030 r.** przyjęta Uchwałą nr XIV/243/20 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 18.02.2020 r. Głównym celem jest *spójność ekonomiczna, społeczna i przestrzenna Warmii i Mazur z regionami Europy*. Cele strategiczne nawiązują do celu głównego i uwzględniają współzależność procesów gospodarczych, społecznych oraz relacji sieciowych. W strategii wyróżniono następujące cele strategiczne i ich cele operacyjne:

- Kompetencje przyszłości:
 - Użyteczne kwalifikacje i kompetencje;
 - Nowoczesne usługi;
 - Profesjonalne organizacje.
- Inteligentna produktywność:
 - Satysfakcjonująca praca;
 - Inteligentna specjalizacja;
 - Wysoka konkurencyjność.
- Kreatywna aktywność:
 - Inspirująca twórczość;
 - Efektywna współpraca;
 - Ukształtowana tożsamość.
- Mocne fundamenty:
 - Silny kapitał społeczny;
 - Optymalna infrastruktura rozwoju;
 - Wyjątkowe środowisko przyrodnicze.

Również jednym z podstawowych dokumentów o które powinna opierać się realizacja POŚ, jest **Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Lidzbarskiego na lata 2015-2020**, który został przyjęty uchwałą Rady Powiatu w Lidzbarskiego nr OR.0007.291.2014 z dnia 30 października 2014 r. Plan jest dokumentem operacyjnym. Wskazuje konkretne zadania do realizacji, terminy ich wykonania oraz sposób finansowanie. Daje możliwość długookresowego planowania, lepszego wykorzystania zasobów powiatu, poszerza możliwości inwestycyjne. Zadania przewidziane do realizacji mają na celu poprawę warunków życia mieszkańców powiatu oraz zrównoważony rozwój całego obszaru. Celem głównym jest *zapewnienie społeczności powiatu szans rozwoju i samorealizacji, zabezpieczenie godziwych warunków życia przy uwzględnieniu zasad ekorozwoju oraz zacieśnieniu więzi z partnerami w Europie*.

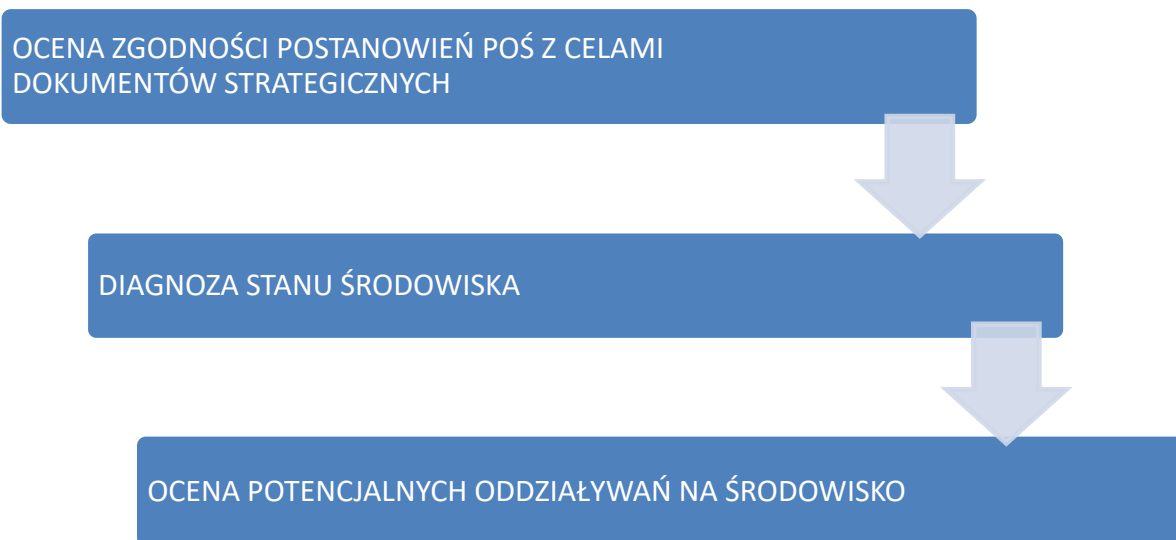
Obok celu głównego Strategia Rozwoju określa cele strategiczne i operacyjne w przyjętych jako priorytetowych obszarach rozwoju powiatu:

1. Aktywizacja gospodarcza i rozwój rynku pracy:
 - 1.1. Stabilny rozwój gospodarczy sprzyjający konkurencyjności powiatu
2. Oświata i wychowanie.
 - 2.1. Rozwój społeczno- gospodarczy powiatu
 - 2.2. Wzrost poziomu intelektualnego, moralnego i materialnego społeczeństwa

3. Ochrona zdrowia i pomoc społeczna.
 - 3.1. Poprawa warunków ochrony życia i oferty pomocy społecznej
4. Turystyka, sport i dziedzictwo kulturowe.
 - 4.1. Turystyka motorem rozwoju społeczno-gospodarczego powiatu
 - 4.2. Bogata oferta sportowa szansą dla wszystkich mieszkańców powiatu
5. Infrastruktura transportowa, łączność, zagospodarowanie przestrzenne i budownictwo.
 - 5.1. Wysoka atrakcyjność zamieszkania w powiecie lidzbarskim
6. Rolnictwo, leśnictwo i ochrona środowiska.
 - 6.1. Wysoki poziom życia na wsi
 - 6.2. Czyste środowisko naturalne przyjazne rozwojowi powiatu
7. Bezpieczeństwo i porządek publiczny.
 - Zapewnienie poprawy porządku i bezpieczeństwa w powiecie.

4. Informacja o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy

Prognoza oceny oddziaływania na środowisko POŚ dla Powiatu Lidzbarskiego, została wykonana według poniższego schematu.

Pierwszym etapem sporządzenia prognozy dla projektu POŚ, było wykonanie oceny zgodności postanowień projektowanego dokumentu z dokumentami strategicznymi na poziomie krajowym, wojewódzkim i regionalnym, odnoszących się do problemów emisji zanieczyszczeń, ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju.

Następnie dokonano diagnozy stanu środowiska w całym powiecie. Analizę stanu środowiska, wykonano między innymi w oparciu o wyniki Państwowego Monitoringu Środowiska, dane statyczne GUS, opracowania kartograficzne oraz dane literaturowe. Analiza stanu środowiska pozwoliła na identyfikację najważniejszych problemów ochrony środowiska w powiecie oraz określenie trendów zmian w środowisku. Jednocześnie dane zebrane na tym etapie stanowiły materiał wejściowy dla oceny zmian w środowisku w przypadku braku wdrożenia działań ujętych w POŚ dla przedmiotowego obszaru.

Uwzględniając stan środowiska, posługując się metodą opisową dokonano oceny potencjalnych oddziaływań na środowisko, powodowanych przez zadania przewidziane w POŚ, w odniesieniu do poszczególnych komponentów środowiska.

Posłużono się następującymi kryteriami:

CHARAKTER ODDZIAŁYWANIA:

- pozytywne,
- negatywne,
- pozytywne jak i negatywne.

OKRES TRWANIA ODDZIAŁYWANIA:

- długoterminowe,

Prognoza oddziaływania na środowisko Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Lidzbarskiego na lata 2021-2024 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2028

- średnioterminowe,
- krótkoterminowe.

BEZPOŚREDNIOŚĆ ODDZIAŁYWANIA:

- bezpośrednie,
- pośrednie,
- wtórne,
- skumulowane.

CZĘSTOTLIWOŚĆ ODDZIAŁYWANIA:

- chwilowe,
- stałe.

ZASIĘG ODDZIAŁYWANIA:

- miejscowe,
- lokalne,
- ponadlokalne,
- regionalne.

TRWAŁOŚĆ ODDZIAŁYWANIA:

- odwracalne,
- nieodwracalne.

INTENSYWNOŚĆ ODDZIAŁYWANIA:

- nieistotne,
- zauważalne,
- duże,
- zupełne.

5. Przewidywane metody analizy skutków realizacji postanowień Programu oraz częstotliwości jej przeprowadzania

Realizacja rozwiązań przewidzianych w omawianym POŚ, powinna podlegać systemowi monitorowania oraz szybkiej reakcji w przypadku wystąpienia rozbieżności między projektowanymi rezultatami a stanem istniejącym. System ten powinien służyć ocenie przebiegu realizacji i stopnia osiągania celów przyjętych w Programie.

Monitoring, przeprowadzony przez właściwy system sprawozdawczości, oparty na zestawie określonych wskaźników, ma pełnić funkcję informacyjną i weryfikującą. Takie działanie pozwoli na podejmowanie działań korygujących, jeśli będą wymagane.

Monitoring powinien zapewnić stałą kontrolę jakości zarządzania środowiskiem planowanych przedsięwzięć inwestycyjnych a także pozwolić na regulowanie działalności podmiotów przy czym jednocześnie ułatwiać funkcjonowanie systemu wydawania decyzji czy udzielania zezwoleń.

Program Ochrony Środowiska określa zasady, oceny oraz monitorowania efektów jego realizacji. W dokumencie tym zaproponowano wskaźniki ilościowe oraz jakościowe, dzięki którym zostaną określone stopnie realizacji poszczególnych zadań. Do właściwego określenia skutków realizacji zadań wymienionych w POŚ, potrzebna jest współpraca wszystkich zaangażowanych instytucji biorących udział w realizacji POŚ. Źródłami tych danych, co do wartości wskaźników będą m.in.: Urzędy Gmin, Starostwo Powiatowe, Urząd Marszałkowski, zarządcy dróg, raporty o stanie środowiska w województwie warmińsko-mazurskim opracowane przez GIOŚ a także dane z Głównego Urzędu Statystycznego. Wymienione wskaźniki są właściwe i pozwalają w pełni ocenić zmiany, jakie nastąpią w środowisku w wyniku realizacji wskazanych zadań.

Program Ochrony Środowiska, którego dotyczy niniejsza Prognoza, zawiera informacje o „Systemie realizacji Programu”, który opisuje sposób jego realizacji i monitorowania. Zgodnie z art. 18 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2020 poz. 1219) wymagane jest sporządzanie przez organ wykonawczy powiatu co 2 lata raportu z wykonania POŚ i przedstawienie go Radzie Powiatu.

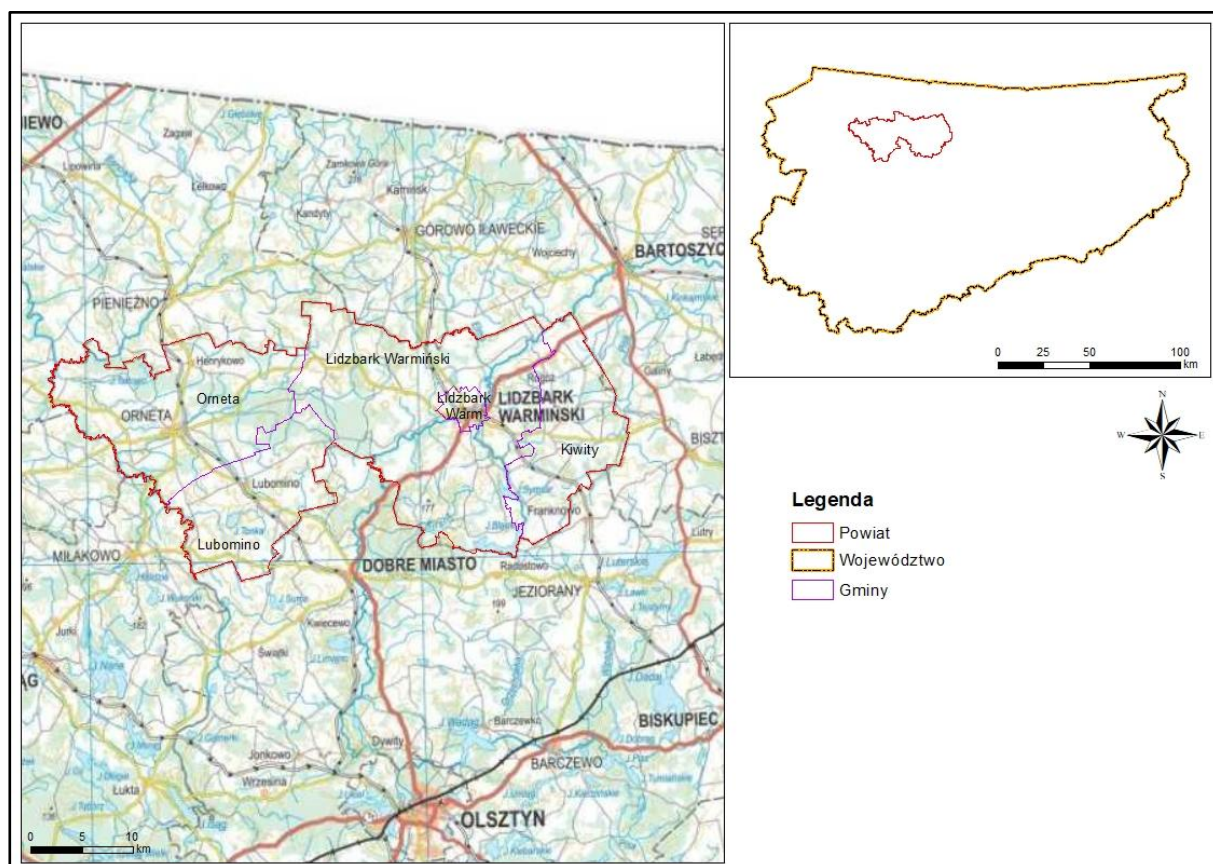
6. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

Ze względu na odległość od granic państwa oraz skalę i charakter działań przewidzianych w POŚ dla Powiatu Lidzbarskiego, realizacja zapisów dokumentu nie spowoduje transgranicznego oddziaływania na środowisko. Zatem planowane zadania wyznaczone przez Powiat, nie wymagają przeprowadzenia postępowania, o którym mowa w Dziale VI ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o cenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2021 r. poz. 247 z późn. zm).

7. Charakterystyka Powiatu Lidzbarskiego

Położenie geograficzne

Powiat Lidzbarski położony jest w północno - zachodniej części województwa warmińsko-mazurskiego. Od północy sąsiaduje z powiatem braniewskim oraz bartoszyckim, od południa z powiatem olsztyńskim, od południowo – zachodniej strony z powiatem ostródzkim a od zachodu z elbląskim. W skład powiatu wchodzi gmina miejska Lidzbark Warmiński, miejsko – wiejska Orneta oraz trzy gminy wiejskie: Lidzbark Warmiński, Kiwity oraz Lubomino. Powiat zajmuje teren o powierzchni 925 km² (stan na 1.01.2020 r.), co stanowi ok. 3,83% powierzchni województwa (mapa 1).

Mapa 1. Położenie powiatu lidzbarskiego na tle województwa oraz w podziale na gminy.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z CODGIK.

Demografia

Powiat lidzbarski zamieszkuje 41 180 osób (stan na koniec 2019 r.). Największą część powiatu stanowią mieszkańcy gminy miejskiej Lidzbark Warmiński (38,12% ogólnej liczby mieszkańców w powiecie). Najmniejszy udział w tym zestawieniu ma gmina Kiwity (7,98% ogólnej liczby mieszkańców w powiecie).

Zgodnie z danymi zebranymi przez GUS, w podziale na płeć, kobiety obejmują niewiele ponad połowę mieszkańców (50,73% ogólnej liczby mieszkańców w 2019r.). Dodatkowo warto wskazać, iż przeważającą grupę stanowią mieszkańcy w wieku produkcyjnym, zaś najmniejszy udział ma grupa osób w wieku przedprodukcyjnym (17 lat i mniej). Liczba osób w powiecie, w obu wspomnianych grupach corocznie maleje. Wzrasta zaś liczba osób w wieku poprodukcyjnym.

Geomorfologia terenu

Ukształtowanie powierzchni i litologia powiatu są typowe dla obszarów polodowcowych. Według podziału fizycznogeograficznego J. Solona (2018), powiat leży w obrębie sześciu mezoregionów – Niziny Sępolskiej, Pojezierza Olsztyńskiego, Równiny Orneckiej, Równiny Warmińskiej, Wysoczyzny Jeziorańsko – Bisztyneckiej oraz Wzniesieniu Górowskim.

Charakter geograficzny powiatu lidzbarskiego odznacza się zróżnicowaną rzeźbą terenu. Wynika to z otoczenia jakie stanowią tereny równinne z obszarami wysoczyzn pojeziernych jak i terenów obniżonych w stosunku do otoczenia. Największą powierzchnię z pośród ww. mezoregionów zajmuje Równina Ornecka oraz Wysoczyzna Jeziorańsko – Bisztyńska. Pozostałe zajmują niewielkie obszary powiatu lidzbarskiego. Równina Ornecka, ze względu na typ mezoregionu zaliczana jest do sandrów w granicach ostatniego zlodowacenia z jeziorami w regionie nizin i obniżeń, zbudowanych z piasków oraz piasków ze żwirami. Obszar tej równiny porośnięty jest borem sosnowym, z wąskim pasem łągów wzdłuż doliny Drwęcy Warmińskiej. Notowane są też tam wydmy. Rzeźba terenu tej części powiatu ma charakter płasko – równinny i nisko falisty. Środkowa część mezoregionu jest silnie porożciniana dolinami erozyjnymi. Najwyżej położone tereny Równiny znajdują się w rejonie Karbowa, gdzie wzniesienia dochodzą do 106 m n.p.m. Najniższe zaś w rejonie doliny Pasłęki i Walszy. Drugim mezoregionem o największym zasięgu w obrębie powiatu jest Wysoczyzna Jeziorańsko – Bisztyńska. Teren wysoczyzny wyróżniają ciągi moren czołowych fazy pomorskiej. Północna część powiatu obejmuje Wzniesienie Górowskie oraz Nizina Sępolska. Pierwszy z nich należy do wysoczyzn młodoglacjalnych przeważnie z jeziorami w regionie nizin i obniżeń. Drugi mezoregion przyrodniczo – leśny, w którym ekosystemy te obejmują ok. 16% mezoregionu. W regionie Niziny Sępolskiej dominują krajobrazy naturalne glacialne równinne i faliste, rzadko pagórkowate. Niewielki obszar w południowym krańcu powiatu obejmuje Pojezierze Olsztyńskie, którego krajobraz ukształtowany w ostatnim zlodowaceniu, charakteryzuje się łukami wałów morenowych nie przekraczających 200 m n.p.m. W podłożu zalega głównie glina zwałowa. Najmniejszy obszar stanowi Równina Warmińska położona przy zachodniej granicy powiatu. Mezoregion typu obniżeń, kotlin, większych dolin i równin akumulacji wodnej z wydmami w regionie nizin i obniżeń.

Użytkowanie terenu

W oparciu o dane przestrzenne pozyskane w programie Corine Land Cover (CLC 2018), którego celem było dostarczenie aktualnej informacji dotyczącej pokrycia terenu lub użytkowania ziemi. Z uzyskanych danych, wynika iż największy udział w ogólnej powierzchni powiatu mają grunty orne nienawadniane – 56,36%. Dodatkowo duża powierzchnię zajmują grunty leśne – 29,66 %, z czego największy udział mają lasy mieszane – 13,36%

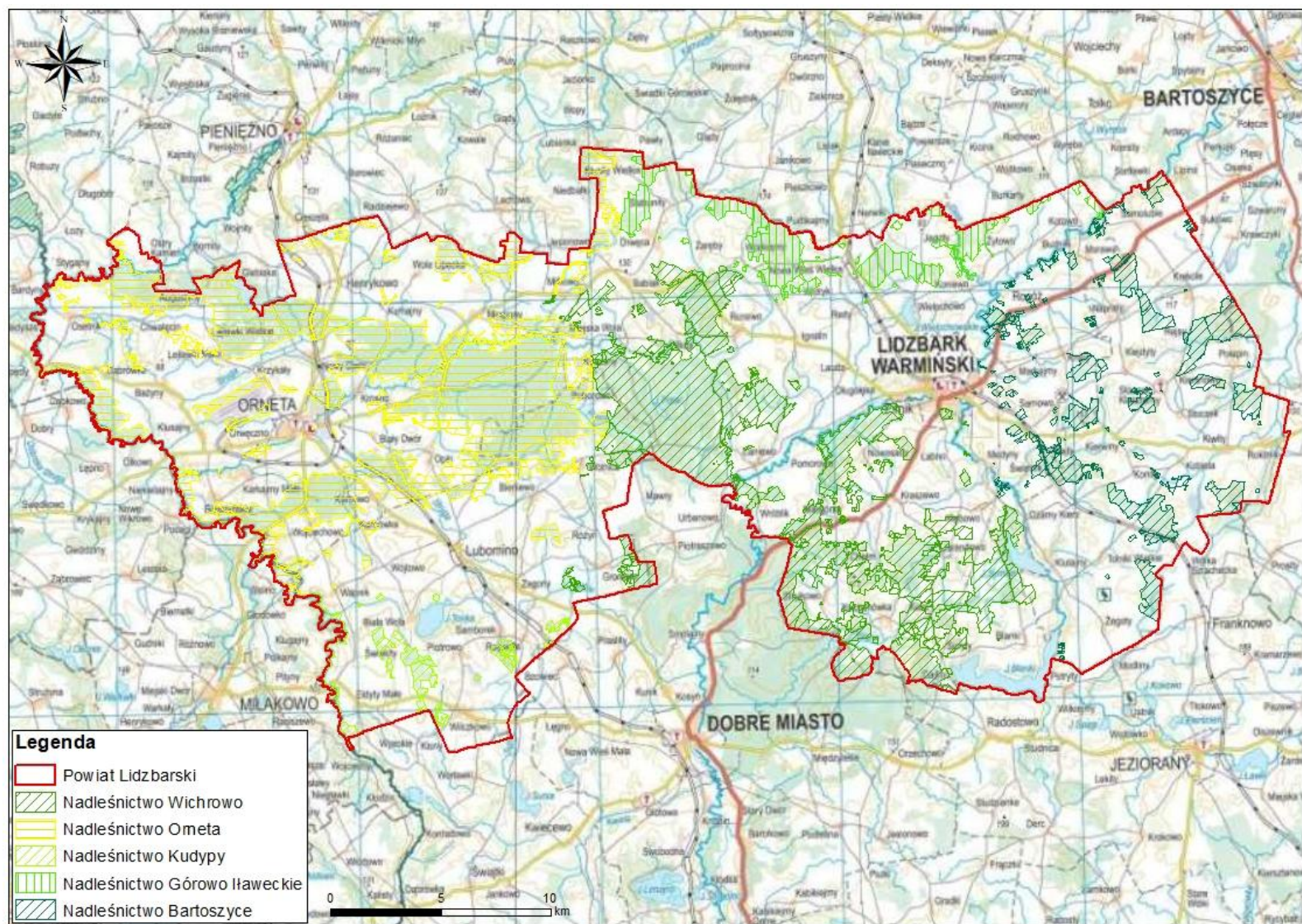
Lasy

Lasy są najbardziej naturalną formacją przyrodniczą, związaną z krajobrazem oraz niezbędnym czynnikiem równowagi środowiska przyrodniczego. Szczególną rolę w ochronie ekosystemów leśnych,

ich biocenoz oraz zachodzących naturalnych procesów przyrodniczych odgrywają tereny chronione i rezerваты leśne. Lasy spełniają bardzo różnorodne funkcje w sposób naturalny, którymi są:

- funkcje ekologiczne (ochronne), zapewniające stabilizację stosunków wodnych, ochronę gleb przed erozją, kształtują klimat, stabilizują układ atmosfery, tworzą warunki do zachowania potencjału biologicznego gatunków i ekosystemów, zachowują różnorodność i złożoność krajobrazu,
- funkcje produkcyjne, polegające na pozyskiwaniu drewna z zachowaniem odnawialności, pozyskiwania nieдрzewnych użytków z lasu, prowadzenia gospodarki łowieckiej,
- funkcje społeczne, które służą kształtowaniu korzystnych warunków zdrowotnych i rekreacyjnych dla społeczeństwa.

Na terenie powiatu, Lasy Państwowe należą do pięciu Nadleśnictw – Bartoszyce (2914,32 ha), Górowo Iławieckie (1857,70 ha), Orneta (11077,76 ha), Wichrowo (9515,96 ha) oraz Kudypy (620,21 ha) (mapa 2).

Mapa 2. Powierzchnia lasów należących do Lasów Państwowych
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych o Lasach

Sieć ciepła, gazowa i energetyczna

W powiecie lidzbarskim w roku 2019, według danych GUS, znajdowało się ogólnie 15 kotłowni. Długość sieci ciepłej przesyłowej wyniosła 15,1 km na terenie miejskim powiatu.

W 2019 roku ogólna liczba odbiorców gazu wyniosła 3 880 gospodarstw. Wielkość zużycia gazu wskazuje tendencję wzrostową. Mieszkańcy powiatu w 2019 r. mogli korzystać z 85 840 m czynnej sieci gazowej. Łączna liczba przyłączy wyniosła 818 sztuk. Brak czynnej sieci rozdzielczej w gminie Kiwity.

Energia elektryczna w powiecie w roku 2019 zaopatrywała 15 238 gospodarstw domowych, z czego 34,08% gospodarstw zlokalizowanych były na wsi. Od 2017 roku notowano co roku spadek zużycia energii elektrycznej.

Warunki klimatyczne

Klimat powiatu ma cechy klimatu przejściowego, morsko – kontynentalnego z dużą zmiennością stanów pogody. Charakterystyczne są dla powiatu ostre zimy i cieplejsze i bardziej suche lata. Średnia roczna temperatura powietrza wynosi ok. 7,5°C. Najcieplejszym miesiącem w roku jest sierpień, zaś najzimniejszym styczeń lub luty. Długość okresu bezprzymrozkowego wynosi 190 dni. Średnie sumy roczne usłonecznienia kształtują się na poziomie 1500-1600 godzin/rok. Okres wegetacyjny (liczba dni ze średnią temperaturą dobową powyżej 5°C) wynosi ok. 220 dni. Średnia temperatura okresu wegetacyjnego wynosi 15°C. Wielkość opadów atmosferycznych w okresie wegetacyjnych waha się od 200 mm do 250 mm, przy czym sumy opadów rocznych ulegają dużym wahaniom z roku na rok w 2018 r. wyniosły ok. 650-700 mm. Względna wilgotność powietrza w powiecie wyniosła 78,0 – 81,0 %.

8. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem

8.1. Ochrona klimatu i jakości powietrza

Klimat to charakterystyczny dla danego obszaru zespół zjawisk i procesów atmosferycznych, określany na podstawie wieloletnich obserwacji pogody dla danego regionu. Według danych Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej Oddział Warszawski Ośrodek meteorologii (Autor Halina Lorenc), powiat leży w II strefie energetycznej wiatru w Polsce –odpowiednio: bardzo korzystnej.

Dla jakości powietrza ważną grupą emisji jest emisja komunikacyjna z transportu kołowego. Powiat Lidzbarski posiada stosunkowo dobrze rozwinięty układ komunikacyjny.

Zgodnie z art. 89 ustawy - Prawo ochrony środowiska, w wyniku rocznej oceny jakości powietrza, odrębnie dla każdej substancji, dokonuje się klasyfikacji stref, w których poziom substancji:

- przekracza poziom dopuszczalny powiększony o margines tolerancji,
- przekracza poziom dopuszczalny lecz nie przekracza poziomu dopuszczalnego powiększonego o margines tolerancji,
- nie przekracza poziomu dopuszczalnego,
- przekracza poziom celu długoterminowego (dla ozonu),
- nie przekracza poziomu celu długoterminowego (dla ozonu).

Wyniki oceny i klasyfikacji strefy dla danego zanieczyszczenia zależą od stężeń tego zanieczyszczenia występujących na terenie strefy – zwykle w rejonach o najwyższym stopniu zanieczyszczenia daną substancją. W klasyfikacji stref, dokonywanej w Polsce na podstawie wyników oceny rocznej, strefy, na terenie których występują obszary o najwyższych poziomach stężeń, w których zarejestrowano przekroczenia, zaliczono do klasy C, natomiast strefy o niskich poziomach stężeń zaliczono do klasy A. Na ich obszarze w ocenianym roku nie stwierdzono wystąpienia wartości normatywnych stężeń zanieczyszczeń w powietrzu.

Powiat lidzbarski znajduje się w strefie warmińsko-mazurskiej, dla której Sejmik Województwa Warmińsko-Mazurskiego Uchwałą nr XVI/280/20 z dnia 26.05.2020 r. przyjął Program ochrony powietrza dla strefy warmińsko-mazurskiej, ze względu na przekroczenie poziomu dopuszczalnego PM₁₀ i poziomu docelowego benzo(a)pirenu zawartego w pyłe PM₁₀ wraz z planem działań krótkoterminowych.

W 2018 roku, w strefie warmińsko – mazurskie, określono obszary przekroczeń na podstawie oceny jakości powietrza przeprowadzonej przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Olsztynie, dla następujących substancji:

- pyłu zawieszonego PM₁₀ na 5 stacjach tła miejskiego i 1 stacji pozamiejskiej,
- benzo(a)pirenu na 3 stacjach tła miejskiego i 1 stacji pozamiejskiej.

W obrębie powiatu nie wyznaczono obszarów z przekroczeniami dopuszczalnymi pyłu zawieszonego PM₁₀.

W obrębie powiatu wyznaczono jednak obszary przekroczeń średniorocznego poziomu docelowego B(a)P:

- Wm18sWm B(a)Pa28 – obszar obejmuje gminę miejską Lidzbark Warmiński i część gminy wiejskiej Lidzbark Warmiński. Liczba ludności objęta terenem to 17067 osób, z czego 853 to dzieci do 5 roku

życia, zaś 4437 to osób w wieku powyżej 65 roku życia. Maksymalne stężenie śr. roczne B(a)P z obszaru z obliczeń to 2,6 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Główną przyczyną występowania przekroczeń jest oddziaływanie emisji związanych z indywidualnym ogrzewaniem budynków.

- Wm18sWM B(a)Pa23 – obszar obejmuje miasto Orneta i część gminy miejsko – wiejskiej Orneta. Liczba ludności objęta terenem to 9688 osób, z czego 484 to dzieci do 5 roku życia, zaś 2519 to osób w wieku powyżej 65 roku życia. Maksymalne stężenie śr. roczne B(a)P z obszaru z obliczeń to 2,4 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Główną przyczyną występowania przekroczeń jest oddziaływanie emisji związanych z indywidualnym ogrzewaniem budynków.

Według uchwalonego Programu, szacowana ilość kotłów, które powinny zostać wymienione w gminach miejskich i miastach strefy warmińsko-mazurskiej, efekt ekologiczny oraz koszt realizacji działania WmsWmZDO do połowy 2026 roku:

- Lidzbark Warmiński:
 - łączna szacowana liczba kotłów do wymiany w latach 2021-2026 – 1433 (239 na rok)
 - szacowany koszt – 21 495 0000 zł (3 582 500 na rok)
 - szacowany efekt ekologiczny obniżenie emisji pyłu PM10 [Mg] – 26,6 (14,4 na rok)
 - szacowany efekt ekologiczny obniżenie emisji B(a)P [kg] – 14,6 (2,43 na rok)

Na liście działań nieobjętych Programem, planowanych i przewidzianych do realizacji przez samorządy gminne zapisane są następujące działania:

- Lidzbark Warmiński:
 - Plan Gospodarki Niskoemisyjnej miasta Lidzbark Warmiński (przewidziany do realizacji w latach 2015-2020) – przyjęty uchwałą nr XVI/97/2015 Rady Miejskiej w Lidzbarku Warmińskiego z dnia 21 października 2015 r.
 - Kompleksowa modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej wraz z wymianą wyposażenia tych obiektów na energooszczędne na terenie Lidzbarka Warmińskiego;
 - Termomodernizacja obiektów wspólnot mieszkaniowych;
 - Termomodernizacja mieszkalnych obiektów komunalnych;
 - Kompleksowa modernizacja energetyczna wielorodzinnych budynków mieszkalnych w Lidzbarku Warmińskich;
 - Termomodernizacja obiektów Spółdzielni Mieszkaniowej Warmia;
 - Modernizacja oświetlenia obiektów Spółdzielni Mieszkaniowej Warmia;
 - Budowa energooszczędnego oświetlenia w Lidzbarku Warmińskim;
 - Spójna polityka energetyczna;
 - Spójne planowanie przestrzenne inwestycji energooszczędnych.

Monitorowanie stanu jakości powietrza ma charakter ciągły i wykonywane jest przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska. Na terenie powiatu lidzbarskiego nie ma zlokalizowanych stacji pomiarowych. Według opublikowanej „Rocznej oceny jakości powietrza w województwie warmińsko-mazurskim”, w roku 2019 w ocenie wykonanej ze względu na ochronę zdrowia nie odnotowano przekroczeń dla następujących związków: dwutlenek siarki SO₂, dwutlenek azotu NO₂, tlenek węgla CO, benzen C₆H₆, pył PM₁₀, pył PM_{2,5}, ołów Pb w pyłe PM₁₀, arsen As w pyłe PM₁₀, kadm Cd w pyłe PM₁₀, nikiel Ni w pyłe PM₁₀ oraz ozon pod kątem poziomu docelowego. Odnotowano natomiast, przekroczenia poziomu celu długoterminowego dla ozonu O₃ oraz dla benzo(a)pirenu. W obu przypadkach strefa warmińsko-mazurska została sklasyfikowana jako D2 – powyżej poziomu celu długoterminowego (ozon) oraz C – powyżej poziomu docelowego benzo(a)pirenu

Odnosnie ozonu, do oceny poziomu celu długoterminowego do wyznaczenia obszarów przekroczeń wykorzystano wyniki modelowania matematycznego wykonanego przez IOŚ – PIB. Wysokie temperatury w okresie późnej wiosny oraz w ciągu lata wraz z dużym nasłonecznieniem miały znaczący wpływ na stężenie ozonu troposferycznego notowane w województwie. Takie warunki ułatwiały przemiany Lotnych Związków Organicznych (LZO) i tlenków azotu w warstwie troposferycznej, których efektem było powstawanie cząsteczek ozonu w warstwie przyziemnej. Najwyższe stężenie godzinowe (powyżej 150 µg/m³, przy dopuszczalnej wartości 120 µg/m³) było notowane w okresie przy temperaturze powietrza wynoszącej powyżej 25°C w czerwcu oraz w sierpniu w godzinach popołudniowych. Średnia trzyletnia liczba dni, w których maksymalna dobowo ośmiogodzinna średnia krocząca stężenie ozonu jest wyższa niż 120 µg/m³ na przeważającym obszarze województwa była niższa niż 5 dni.

Z uwagi na przekroczenia poziomu docelowego określonego na benzo(a)pirenu na terenie strefy województwa w ocenie tego wskaźnika wykorzystano wyniki obiektywnego szacowania opracowanego na podstawie modelowania matematycznego wykonanego przez IOŚ – PIB w celu wyznaczenia obszarów przekroczeń.

Warunki meteorologiczne panujące w okresie zimowym w 2019 roku miały znaczący wpływ na wyniki pomiarów benzo(a)pirenu w pyłe PM₁₀. Jedną z najcieplejszych zim w ostatnim trzydziestoleciu wpłynęła na znacznie mniejszą emisję pyłów z sektora komunalno-bytowego, z którego pochodzi blisko 70% emisji benzo(a)pirenu w województwie warmińsko-mazurskim. Stężenia średnioroczne na prawie każdym stanowisku pomiarowym były niższe o blisko 0,5 ng/m³ w stosunku do 2018 roku, który był jednym z najgorszych w historii rejestrowanych pomiarów. Wyniki modelowania wskazują na występowanie obszarów z przekroczeniami na obszarach prawie wszystkich miast powiatowych oraz części gminnych.

Istotny wpływ na jakość środowiska, także jakość powietrza atmosferycznego mają istniejące fermy hodowlane, występujące na terenie powiatu.

Koncentracja zwierząt hodowlanych stwarza trudności z zagospodarowaniem odpadów, a zwłaszcza wytwarzanej w dużej ilości gnojowicy, której niewłaściwe wykorzystanie powoduje znaczne obciążenie dla środowiska naturalnego, szczególnie dla wód gruntowych.

Nieumiejętne wykorzystanie tego nawozu może powodować bardzo negatywne skutki począwszy do skażenia wód zarówno biogenami jak i mikrobiologicznie oraz znaczne ograniczenie komfortu życia mieszkańców w wyniku emisji znacznej ilości odorów.

Na wielkość stężeń szkodliwych substancji w powietrzu mają również wpływ emisje napływowe, pochodzące z sąsiednich obszarów, do powiatu. Ma to istotne znaczenie od strony północnej i południowej. Działania jakie należy prowadzić w celu zmniejszenia stężeń w powietrzu niebezpiecznych związków to m.in. likwidacja lub wymiana indywidualnych systemów grzewczych na niskoemisyjne, odpowiednie gospodarowanie odpadami komunalnymi, bez ich spalania, używanie paliwa węglowego dobrej i sprawdzonej jakości.

8.2. Zagrożenie hałasem

Najbardziej uciążliwy na terenie powiatu, jest hałas pochodzący z komunikacji drogowej. Środki transportu są ruchomymi źródłami hałasu decydującymi o parametrach klimatu akustycznego przede wszystkim na terenach zurbanizowanych. Przez powiat przebiegają drogi wszystkich kategorii z wyjątkiem autostrady, co wpływa na klimat akustyczny rejonu, a w szczególności na obszar powiatu.

Teren powiatu wpisuje się w realizację działań zawartych w dwóch programach ochrony środowiska przed hałasem:

- Uchwała nr XXXVIII/822/18 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 26 czerwca 2018 r. w sprawie określenia Aktualizacji „Programu ochrony środowiska przed hałasem dla terenów poza aglomeracjami, położonych wzdłuż dróg krajowych oraz wojewódzkich na terenie województwa warmińsko-mazurskiego o obciążeniu ponad 3 mln pojazdów rocznie, których eksploatacja spowodowała negatywne oddziaływanie akustyczne w wyniku przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu określonych wskaźnikami L_{DWN} i L_N ” określonego uchwałą Nr III/42/14 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 30 grudnia 2014r. – w zakresie dróg wojewódzkich.”
- Uchwała nr XII/190/19 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 26 listopada 2019 r. w sprawie określenia Aktualizacji „Programu ochrony środowiska przed hałasem dla terenów poza aglomeracjami, położonych wzdłuż dróg krajowych oraz wojewódzkich na terenie województwa warmińsko-mazurskiego o obciążeniu ponad 3 mln pojazdów rocznie, których eksploatacja spowodowała negatywne oddziaływanie akustyczne w wyniku przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu określonych wskaźnikami L_{DWN} i L_N ” określonego uchwałą Nr III/42/14 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 30 grudnia 2014r. – w zakresie dróg krajowych.”

W pierwszym opracowaniu uwzględniono jeden punkt pomiarowy w obrębie powiatu na odcinku DW 511 w km 29+749 – 33+590 ul. Olsztyńska, o długości 3,841 km w mieście Lidzbark Warmiński. Badany odcinek biegnie od granicy miasta kolejno ulicami: Dąbrowskiego oraz Olsztyńską do skrzyżowania z drogą krajową nr 51. W przeważającej części, w jego sąsiedztwie zlokalizowana jest zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, wielorodzinna, mieszkaniowo – usługowa oraz produkcyjno – handlowo – usługowa.

Tabela 1. Naruszenia dopuszczalnych poziomów hałasów.

Prognoza oddziaływania na środowisko Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Lidzbarskiego na lata 2021-2024 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2028

Droga wojewódzka	Kilometraż		Opis odcinka	Zakres przekroczeń wg mapy akustycznej [dB]		Zakres wartości wskaźnika M*	
	Początkowy [km]	Końcowy [km]		Wskaźnik L_{DWN}	Wskaźnik L_N	Wskaźnik L_{DWN}	Wskaźnik L_N
511	29+749	33+590	Lidzbark Warmiński ul. Olsztyńska	0-5**	0-5	0-1***	-

* wartość łącząca wielkość przekroczeń oraz liczbę osób narażonych na ponadnormatywny hałas.

** przekroczenia wykraczające nieznacznie powyżej 5dB, występują na granicy terenu od strony pasa drogowego

*** zakresem przekroczeń objętych jest ok 2 do 5 budynków.

Źródło: Programu ochrony środowiska przed hałasem (...) w zakresie dróg wojewódzkich.

Po zastosowaniu ograniczenia prędkości na powyższym odcinku nie odnotowano kolejnych przekroczeń poziomów dopuszczalnych.

Wskazano zadania przeznaczone do realizacji w latach 2019-2023 dla badanego odcinka DW 511 w Lidzbarku Warmińskim:

- Wprowadzenie ograniczenia prędkości do 40 km/h obowiązującego całą dobę na odcinkach dróg wojewódzkich objętych Aktualizacją Programu,
- Utrzymywanie nawierzchni drogowej w dobrym stanie technicznym,
- Kontrola przestrzegania przepisów dotyczących prędkości na obszarach zabudowanych, objętych Aktualizacją Programu.
- Stosowanie zasad ochrony przed hałasem oraz uwzględnianie wyników map akustycznych, w tym głównie zasięgów wskaźników L_{DWN} i L_N w nowotworzonych planach zagospodarowania przestrzennego.

Zakresem drugiej Aktualizacji objęto odcinek drogi krajowej nr 51 Lidzbark Warmiński /przejście/ w km 39+755 – 41+023 o długości 1,268 km. Wartości przekroczenia wskaźników hałasu L_{DWN} i L_N nie odnotowano, w związku z powyższym odcinek został wyłączony w Programu.

Kolejnym rodzajem jest hałas pochodzący z zakładów przemysłowych. Najczęstszymi przyczynami nadmiernej emisji hałasu z zakładów do środowiska są:

- brak właściwych zabezpieczeń akustycznych źródeł hałasu pracujących na zewnątrz budynków produkcyjnych (instalacje wentylacyjno-klimatyzacyjne),
- niewystarczająca izolacyjność akustyczna ścian budynków produkcyjnych,
- niewłaściwa organizacja działalności produkcyjnej realizowanej z udziałem hałaśliwych środków technicznych.

W 2018 r. Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, zlecił wykonanie pomiarów hałasu komunikacyjnego drogowego w trzech miejscowościach, w tym w Ornecie. Badaniami objęto jednorodne odcinki dróg wojewódzkich nr 507 i 513 na ulicach Olsztyńskiej, Elbląskiej, Wojska Polskiego, Morąskiej oraz 1 Maja. Do badań w miejscowości zostały wybrane jednorodne odcinki dróg o potencjalnie najwyższym natężeniu ruchu w otoczeniu zabudowy miejskiej. Badania dla określenia długookresowego poziomu dźwięku przeprowadzono przy

ulicy Olsztyńskiej w ciągu drogi wojewódzkiej nr 507. Zmierzony poziom długookresowy L_{DWN} wynosił 58,8 dB przy poziomie dopuszczalnym dla zabudowy jednorodzinnej 64 dB. Poziom długookresowy L_N wyniósł 48,2 dB przy dopuszczalnym poziomie 59 dB. W pozostałych punktach wartość krótkookresowych poziomów L_{AeqN} i L_{AeqD} wahał się od wartości 60,5 dB na ul. Morąskiej do 63,3 dB na ul. 1 Maja. W porze nocnej zanotowano natężenia dźwięku od 52,7 dB na ul. Wojska Polskiego do 55,1 na ul. Elbląskiej. Zarówno w porze dnia jak i nocy nie odnotowano przekroczeń. W każdym punkcie średnia liczba pojazdów na godzinę była powyżej 100 w porze dnia, a na ul. 1 maja powyżej 500. W porze nocnej natężenie ruchu było bardzo małe i wahało się od 17 poj/h na ul. Wojska Polskiego do 59 poj./h na ul. Mickiewicza. Udział pojazdów ciężkich w ogólnej ilości pojazdów na ulicy Elbląskiej i Moraskiej był znaczny zarówno w porze dnia (17%) jak i w porze nocy (28%). Z badań wynika, że miejscowość nie wymaga podejmowania działań na rzecz poprawy stanu akustycznego

8.3. Pole elektromagnetyczne

Na terenie powiatu, jednym ze źródeł promieniowania elektromagnetycznego są stacje bazowe telefonii komórkowej. Zlokalizowane są zarówno na terenie każdej z gmin jak i w ich otoczeniu. Instalacje te emitują niejonizujące promieniowanie elektromagnetyczne, generowane przez anteny stacji w czasie jej pracy, a ich moc promieniowania izotropowa jest różna w zależności od wielkości bazowej. Pola elektromagnetyczne są wypromieniowywane na bardzo dużych wysokościach. Ponadto źródłem pól elektromagnetycznych są linie energetyczne i urządzenia elektromagnetyczne. Postęp cywilizacyjny będzie stale powodował wzrost oddziaływania pól elektromagnetycznych na środowisko. W związku z tym wzrośnie poziom tła promieniowania elektromagnetycznego, jak i zwiększy się liczba i powierzchnia obszarów o podwyższonym poziomie natężenia promieniowania.

Według danych uzyskanych od WIOŚ, w latach 2019 i 2020 liczba źródeł promieniowania elektromagnetycznego była taka sama i wynosiła 37 obiektów Stacji bazowej telefonii komórkowej, 1 obiekt Stacji nadawczej oraz 1 obiekt Linii radiowej.

Na podstawie dostarczonych sprawozdań z przeprowadzonych pomiarów PEM uznaje się, iż w otoczeniu badanych obiektów w miejscach wykonania pomiarów nie występują natężenia pól elektromagnetycznych przekraczające wartość graniczną dostępu dla ludności, wynoszącą 7 V/m.

Z udostępnionych danych GIOŚ, w latach 2018-2019 w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska dla pól elektromagnetycznych (PEM) wyznaczono 3 punkty pomiarowe na obszarze powiatu lidzbarskiego. Nie stwierdzono przekroczenia poziomu dopuszczalnego promieniowania elektromagnetycznego wynoszącego 7V/m dla zakresu częstotliwości od 3Mhz do 300GHz.

Tabela 2. Wyniki pomiarów PEM za rok 2019

Gmina	Punkt pomiarowy	Adres	Wynik pomiaru [V/m]*
Lidzbark Warmiński	N_2010_B_16	Pl. Wolności 2	0,29
	N_2010_B_17	Ul. Szwoleżerów 10	0,2
Orneta	N_2010_B_18	Ul. Kościelna 2	1,07

Źródło: GIOŚ

8.4. Gospodarowanie wodami

Gospodarka wodna w Polsce jest prowadzona w oparciu o przepisy ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 624 ze zm.). Ramowa Dyrektywa Wodna ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej, wprowadza podział terytorialny na Jednolite Części Wód (JCW), które stanowią podstawowe jednostki gospodarki wodnej oraz monitoringu i ochrony środowiska i obejmują zbiorniki wód stojących, cieki, przybrzeżne fragmenty wód morskich i wody podziemne.

Powiat leży w obszarze Dorzecza Pregoly w regionie wodnym Łyny i Węgorapy oraz w obszarze Dorzecza Wisły w regionie wodnym Środkowej Wisły. Łyna jest główną rzeką przepływającą przez powiat lidzbarski. Rzeką stanowi lewy dopływ Pregoly. Wypływa z piasków sandrowych gdzie źródło rzeki znajduje się w okolicy wsi Łyna, na terenie rezerwatu przyrody Źródła Rzeki Łyny, biegnie przez środek Pojezierza Olsztyńskiego. Rzeką cechuje się różnorodną fauną i florą. Na rzece znajduje się również elektrownia wodna „Łyna” w Olsztynie.

Zgodnie z rozporządzeniami Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz.U z 2016 r. poz. 1911) oraz Rady Ministrów z dnia 18 października 2016r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Pregoly (Dz.U z 2016 r. poz. 1959) a także danych udostępnionych przez GIOŚ, na przedmiotowym obszarze wydzielono jednolite części wód powierzchniowych. W granicach administracyjnych powiatu, znajduje się 35 zlewni JCWP.

Tabela 3. Jednolite części wód powierzchniowych na terenie powiatu lidzbarskiego i ich stan

Kod JCWP	Nazwa JCWP	Czy jest monitorowana?	Status JCW	Aktualny stan lub potencjał JCW	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	Odstępstwa	Działania podstawowe	Działania uzupełniające
RW2000175654	Leśny Rów	Nie	naturalna	Zły	Zagrożona	Brak możliwości technicznych oraz dysproporcjonalne koszty. Z uwagi na niską wiarygodność oceny i związany z tym brak możliwości wskazania przyczyn nieosiągnięcia dobrego stanu brak jest możliwości zaplanowania racjonalnych działań naprawczych. Zaplanowanie i wdrożenie jakichkolwiek działań będzie generowało nieuzasadnione koszty. W związku z tym w JCWP zaplanowano działanie mające na cel rozpoznanie rzeczywistego stanu ekologicznego – przeprowadzenie monitoringu badawczego. W przypadku potwierdzenia złego stanu po 2 latach wprowadzone zostanie działanie mające na celu rozpoznanie jego przyczyn. Takie etapowe postępowanie pozwoli na racjonalne zaplanowanie niezbędnych działań i zapewnienie ich wymaganej skuteczności.	Działania wynikające z konieczności porządkowania systemu gospodarki ściekowej oraz kontrola użytkowników prywatnych i przedsiębiorstw	Monitoring wód
RW200017566549	Drwęca Warmińska od źródeł do dopływu z Mingajn z dopływem z Mingajn	Nie	naturalna	dobry	Niezagrożona	-	Działania wynikające z konieczności porządkowania systemu gospodarki ściekowej	Zapewnienie ciągłości rzek i potoków poprzez udrożnienie obiektów stanowiących przeszkodę dla migracji ryb

Kod JCWP	Nazwa JCWP	Czy jest monitorowana?	Status JCW	Aktualny stan lub potencjał JCW	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	Odstępstwa	Działania podstawowe	Działania uzupełniające
RW200017566569	Opin	Nie	naturalna	dobry	Niezagrożona	-	Działania wynikające z konieczności porządkowania systemu gospodarki ściekowej	-
RW20001756669	Lubomińska Struga	Nie	naturalna	dobry	Niezagrożona	-	Działania wynikające z konieczności porządkowania systemu gospodarki ściekowej	-
RW20001756689	Dopływ spod Wójtowa	Nie	naturalna	dobry	Niezagrożona	-	Działania wynikające z konieczności porządkowania systemu gospodarki ściekowej	-
RW20001756769	Młynówka	Nie	naturalna	dobry	Niezagrożona	-	Działania wynikające z konieczności porządkowania systemu gospodarki ściekowej	-
RW20001756789	Młyńska Struga	Nie	naturalna	dobry	Niezagrożona	-	Działania wynikające z konieczności porządkowania systemu gospodarki ściekowej	-

Kod JCWP	Nazwa JCWP	Czy jest monitorowana?	Status JCW	Aktualny stan lub potencjał JCW	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	Odstępstwa	Działania podstawowe	Działania uzupełniające
RW2000175688	Pakoszanka (Długobór)	Nie	naturalna	Zły	Zagrożona	Brak możliwości technicznych oraz dysproporcjonalne koszty. Z uwagi na niską wiarygodność oceny i związany z tym brak możliwości wskazania przyczyn nieosiągnięcia dobrego stanu brak jest możliwości zaplanowania racjonalnych działań naprawczych. Zaplanowanie i wdrożenie jakichkolwiek działań będzie generowało nieuzasadnione koszty. W związku z tym w JCWP zaplanowano działanie mające na celu rozpoznanie rzeczywistego stanu ekologicznego – przeprowadzenie monitoringu badawczego. W przypadku potwierdzenia złego stanu po 2 latach wprowadzone zostanie działanie mające na celu rozpoznanie jego przyczyn. Takie etapowe postępowanie pozwoli na racjonalne zaplanowanie niezbędnych działań i zapewnienie ich wymaganej skuteczności.	Działania wynikające z konieczności porządkowania systemu gospodarki ściekowej oraz kontrola użytkowników prywatnych i przedsiębiorstw	Monitoring wód

Kod JCWP	Nazwa JCWP	Czy jest monitorowana?	Status JCW	Aktualny stan lub potencjał JCW	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	Odstępstwa	Działania podstawowe	Działania uzupełniające
RW20001856394	Dopływ spod Worławek	Nie	naturalna	Zły	Zagrożona	Brak możliwości technicznych oraz dysproporcjonalne koszty. Z uwagi na niską wiarygodność oceny i związany z tym brak możliwości wskazania przyczyn nieosiągnięcia dobrego stanu brak jest możliwości zaplanowania racjonalnych działań naprawczych. Zaplanowanie i wdrożenie jakichkolwiek działań będzie generowało nieuzasadnione koszty. W związku z tym w JCWP zaplanowano działanie mające na celu rozpoznanie rzeczywistego stanu ekologicznego – przeprowadzenie monitoringu badawczego. W przypadku potwierdzenia złego stanu po 2 latach wprowadzone zostanie działanie mające na celu rozpoznanie jego przyczyn. Takie etapowe postępowanie pozwoli na racjonalne zaplanowanie niezbędnych działań i zapewnienie ich wymaganej skuteczności.	Działania wynikające z konieczności porządkowania systemu gospodarki ściekowej oraz kontrola użytkowników prywatnych i przedsiębiorstw	Monitoring wód
RW20001856396	Dopływ spod Białej Wody	Nie	naturalna	Zły	Niezagrożona		Działania wynikające z konieczności porządkowania systemu gospodarki ściekowej	-

Kod JCWP	Nazwa JCWP	Czy jest monitorowana?	Status JCW	Aktualny stan lub potencjał JCW	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	Odstępstwa	Działania podstawowe	Działania uzupełniające
RW2000185649	Milakówka z jeziora Narie, Mildzie	Nie	naturalna	Zły	Zagrożona	Brak możliwości technicznych oraz dysproporcjonalne koszty. Z uwagi na niską wiarygodność oceny i związany z tym brak możliwości wskazania przyczyn nieosiągnięcia dobrego stanu brak jest możliwości zaplanowania racjonalnych działań naprawczych. Zaplanowanie i wdrożenie jakichkolwiek działań będzie generowało nieuzasadnione koszty. W związku z prowadzonymi w latach 2014-2015 badaniami monitoringowymi możliwe będzie w roku 2016 przeprowadzenie oceny rzeczywistego stanu i zagrożenia JCWP. W przypadku potwierdzenia złego stanu wprowadzone zostanie działanie mające na celu rozpoznanie jego przyczyn. Takie etapowe postępowanie pozwoli na racjonalne zaplanowanie niezbędnych działań i zapewnienie ich wymaganej skuteczności	Działania wynikające z konieczności porządkowania systemu gospodarki ściekowej oraz realizacja KPOŚK	Analiza stanu zlewni oraz zapewnienie ciągłości rzek i potoków poprzez udrożnienie obiektów stanowiących przeszkodę dla migracji ryb

Kod JCWP	Nazwa JCWP	Czy jest monitorowana?	Status JCW	Aktualny stan lub potencjał JCW	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	Odstępstwa	Działania podstawowe	Działania uzupełniające
RW2000205659	Pasłęka od Morąga do Drwęcy Warmińskiej bez Drwęcy Warmińskiej	Nie	naturalna	Zły	Zagrożona	Brak możliwości technicznych oraz dysproporcjonalne koszty. Z uwagi na niską wiarygodność oceny i związany z tym brak możliwości wskazania przyczyn nieosiągnięcia dobrego stanu brak jest możliwości zaplanowania racjonalnych działań naprawczych. Zaplanowanie i wdrożenie jakichkolwiek działań będzie generowało nieuzasadnione koszty. W związku z prowadzonymi w latach 2014-2015 badaniami monitoringowymi możliwe będzie w roku 2016 przeprowadzenie oceny rzeczywistego stanu i zagrożenia JCWP. W przypadku potwierdzenia złego stanu wprowadzone zostanie działanie mające na celu rozpoznanie jego przyczyn. Takie etapowe postępowanie pozwoli na racjonalne zaplanowanie niezbędnych działań i zapewnienie ich wymaganej skuteczności	Działania wynikające z konieczności porządkowania systemu gospodarki ściekowej oraz realizacja KPOŚK	Analiza stanu zlewni oraz zapewnienie ciągłości rzek i potoków poprzez udrożnienie obiektów stanowiących przeszkodę dla migracji ryb
RW20002056699	Drwęca Warmińska od dopływu z Mingajna do ujścia	Tak	naturalna	Zły	Zagrożona	Brak możliwości technicznych. W zlewni JCWP występuje presja komunalna. W programie działań zaplanowano działania podstawowe, obejmujące uporządkowanie gospodarki ściekowej, które są wystarczające, aby zredukować tę presję w zakresie wystarczającym dla osiągnięcia dobrego stanu. Z uwagi jednak na czas niezbędny dla wdrożenia działań, a także okres	Działania wynikające z konieczności porządkowania systemu gospodarki ściekowej, kontrola użytkowników prywatnych i przedsiębiorstw oraz realizacja KPOŚK	Zapewnienie ciągłości rzek i potoków poprzez udrożnienie obiektów stanowiących przeszkodę dla migracji ryb

Kod JCWP	Nazwa JCWP	Czy jest monitorowana?	Status JCW	Aktualny stan lub potencjał JCW	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	Odstępstwa	Działania podstawowe	Działania uzupełniające
						niezbędny aby wdrożone działania przyniosły wymierne efekty, dobry stan będzie mógł być osiągnięty do roku 2021		
RW2000205685	Walsza od Katławki do Warny bez Warny	Nie	naturalna	Zły	Zagrożona	Brak możliwości technicznych oraz dysproporcjonalne koszty. Z uwagi na niską wiarygodność oceny i związany z tym brak możliwości wskazania przyczyn nieosiągnięcia dobrego stanu brak jest możliwości zaplanowania racjonalnych działań naprawczych. Zaplanowanie i wdrożenie jakichkolwiek działań będzie generowało nieuzasadnione koszty. W związku z tym w JCWP zaplanowano działanie mające na celu rozpoznanie rzeczywistego stanu ekologicznego – przeprowadzenie monitoringu badawczego. W przypadku potwierdzenia złego stanu po 2 latach wprowadzone zostanie działanie mające na celu rozpoznanie jego przyczyn. Takie etapowe postępowanie pozwoli na racjonalne zaplanowanie niezbędnych działań i zapewnienie ich wymaganej skuteczności.	Działania wynikające z konieczności porządkowania systemu gospodarki ściekowej oraz kontrola użytkowników prywatnych i przedsiębiorstw	Monitoring wód oraz zapewnienie ciągłości rzek i potoków poprzez udrożnienie obiektów stanowiących przeszkodę dla migracji ryb

Kod JCWP	Nazwa JCWP	Czy jest monitorowana?	Status JCW	Aktualny stan lub potencjał JCW	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	Odstępstwa	Działania podstawowe	Działania uzupełniające
RW2000205689	Walsza od Warny do ujścia	Tak	SZCW	Zły	Zagrożona	Brak możliwości technicznych. W zlewni JCWP występuje presja komunalna. W programie działań zaplanowano działania podstawowe, obejmujące uporządkowanie gospodarki ściekowej, które są wystarczające, aby zredukować tą presję w zakresie wystarczającym dla osiągnięcia dobrego stanu. Z uwagi jednak na czas niezbędny dla wdrożenia działań, a także okres niezbędny aby wdrożone działania przyniosły wymierne efekty, dobry stan będzie mógł być osiągnięty do roku 2021	Działania wynikające z konieczności porządkowania systemu gospodarki ściekowej, kontrola użytkowników prywatnych i przedsiębiorstw oraz realizacja KPOŚK	Zapewnienie ciągłości rzek i potoków poprzez udrożnienie obiektów stanowiących przeszkodę dla migracji ryb
RW20002056919	Pasłęka od Drwęcy Warmińskiej do wpływu do zbiornika Pierzchały	Tak	naturalna	Zły	Zagrożona	Brak możliwości technicznych. W zlewni JCWP nie zidentyfikowano presji mogącej być przyczyną występujących przekroczeń wskaźników jakości. Konieczne jest dokonanie szczegółowego rozpoznania przyczyn w celu prawidłowego zaplanowania działań naprawczych. Rozpoznanie przyczyn nieosiągnięcia dobrego stanu zapewni realizacja działań na poziomie krajowym: utworzenie krajowej bazy danych o zmianach hydromorfologicznych, przeprowadzenie pogłębionej analizy presji pod kątem zmian hydromorfologicznych, opracowanie dobrych praktyk w zakresie robót hydrotechnicznych i prac	Działania wynikające z konieczności porządkowania systemu gospodarki ściekowej	-

Kod JCWP	Nazwa JCWP	Czy jest monitorowana?	Status JCW	Aktualny stan lub potencjał JCW	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	Odstępstwa	Działania podstawowe	Działania uzupełniające
						utrzymaniowych wraz z ustaleniem zasad ich wdrażania oraz opracowanie krajowego programu renaturalizacji wód powierzchniowych		
RW700017584748	Elma od źródeł do Powarszynki	Tak	naturalna	dobry	Niezagrożona	-	Działania wynikające z konieczności porządkowania systemu gospodarki ściekowej	Opracowanie warunków korzystania z wód zlewni
RW7000175847492	Dopływ spod Janikowa	Nie	naturalna	Dobry	Niezagrożona	-	Działania wynikające z konieczności porządkowania systemu gospodarki ściekowej	Opracowanie warunków korzystania z wód zlewni
RW700017584752	Dopływ z Worgielit	Nie	naturalna	Dobry	Niezagrożona	-	Działania wynikające z konieczności porządkowania systemu gospodarki ściekowej	Opracowanie warunków korzystania z wód zlewni
RW7000185845729	Sunia	Nie	naturalna	Dobry	Niezagrożona	-	Działania wynikające z konieczności porządkowania systemu gospodarki ściekowej	Opracowanie warunków korzystania z wód zlewni
RW700018584589	Kirsna	Nie	naturalna	Zły	Niezagrożona	-	Działania wynikające z konieczności porządkowania systemu gospodarki ściekowej	Opracowanie warunków korzystania z wód zlewni
RW700018584594	Dopływ z Kolonii Łaniowo	Nie	naturalna	Zły	Niezagrożona	-	Działania wynikające z konieczności porządkowania systemu gospodarki ściekowej	Opracowanie warunków korzystania z wód zlewni

Kod JCWP	Nazwa JCWP	Czy jest monitorowana?	Status JCW	Aktualny stan lub potencjał JCW	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	Odstępstwa	Działania podstawowe	Działania uzupełniające
RW7000185845969	Miłogórksa Struga	Nie	naturalna	Dobry	Niezagrożona	-	Działania wynikające z konieczności porządkowania systemu gospodarki ściekowej	Opracowanie warunków korzystania z wód zlewni
RW7000185845989	Redy	Nie	naturalna	Dobry	Niezagrożona	-	Działania wynikające z konieczności porządkowania systemu gospodarki ściekowej	Opracowanie warunków korzystania z wód zlewni
RW700018584649	Kanał Frąknowo	Nie	naturalna	dobry	Niezagrożona	-	Działania wynikające z konieczności porządkowania systemu gospodarki ściekowej	Opracowanie warunków korzystania z wód zlewni
RW700018584672	Dopływ spod Derca	Nie	naturalna	dobry	Niezagrożona	-	Działania wynikające z konieczności porządkowania systemu gospodarki ściekowej	Opracowanie warunków korzystania z wód zlewni
RW7000185846932	Toknicka Struga	Nie	naturalna	dobry	Niezagrożona	-	Działania wynikające z konieczności porządkowania systemu gospodarki ściekowej	Opracowanie warunków korzystania z wód zlewni
RW700018584696	Kierwińska struga	Nie	naturalna	Dobry	Niezagrożona	-	Działania wynikające z konieczności porządkowania systemu gospodarki ściekowej	Opracowanie warunków korzystania z wód zlewni
RW700018584729	Rogoska Struga	Nie	naturalna	Dobry	Niezagrożona	-	Działania wynikające z konieczności porządkowania systemu gospodarki	Opracowanie warunków korzystania z wód zlewni

Kod JCWP	Nazwa JCWP	Czy jest monitorowana?	Status JCW	Aktualny stan lub potencjał JCW	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	Odstępstwa	Działania podstawowe	Działania uzupełniające
							ściekowej	
RW700018584769	Suszyca	Nie	naturalna	dobry	Niezagrożona	-	Działania wynikające z konieczności porządkowania systemu gospodarki ściekowej	Opracowanie warunków korzystania z wód zlewni
RW7000185847849	Pisa od źródeł do Połapińskiej Strugi, z Połapińską Strugą	Tak	naturalna	Zły	Zagrożona	Brak możliwości technicznych. W zlewni JCWP występuje presja komunalna i przemysłowa. W programie działań zaplanowano działania podstawowe, obejmujące uporządkowanie gospodarki ściekowej, które są wystarczające, aby zredukować presję komunalną w zakresie wystarczającym dla osiągnięcia dobrego stanu. Zaplanowano też działania obejmujące „przegląd pozwoleń wodnoprawnych na wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi przez użytkowników w zlewni JCWP z uwagi na zagrożenie osiągnięcia celów środowiskowych, zgodnie z art. 136 ust. 3 ustawy – Prawo wodne”, mające na celu szczegółowe rozpoznanie i w rezultacie ograniczenie tych presji tak, aby możliwe było osiągnięcie wskaźników zgodnych z wartościami dobrego stanu. Z uwagi jednak na czas niezbędny dla wdrożenia działań, a także okres niezbędny aby wdrożone	Działania wynikające z konieczności porządkowania systemu gospodarki ściekowej oraz kontrola użytkowników prywatnych i przedsiębiorstw	Opracowanie warunków korzystania z wód zlewni

Kod JCWP	Nazwa JCWP	Czy jest monitorowana?	Status JCW	Aktualny stan lub potencjał JCW	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	Odstępstwa	Działania podstawowe	Działania uzupełniające
						działania przyniosły wymierne efekty, dobry stan będzie mógł być osiągnięty do 2027 r.		
RW700020584599	Łyna od Kirsny do Symsarny	Tak	SZCW	Zły	Niezagrożona	-	Działania wynikające z konieczności porządkowania systemu gospodarki ściekowej	Opracowanie warunków korzystania z wód zlewni
RW700020584699	Symsarna od wypływu z jeziora Symsar do ujścia	Tak	naturalna	Zły	Niezagrożona	-	Działania wynikające z konieczności porządkowania systemu gospodarki ściekowej	Opracowanie warunków korzystania z wód zlewni
RW700020584759	Łyna od Symsarny do Suszycy z Elmą od Powarszynki	Nie	naturalna	Zły	Zagrożona	Brak możliwości technicznych oraz dysproporcjonalne koszty. Z uwagi na niską wiarygodność oceny i związany z tym brak możliwości wskazania przyczyn nieosiągnięcia dobrego stanu brak jest możliwości zaplanowania racjonalnych działań naprawczych. Zaplanowanie i wdrożenie jakichkolwiek działań będzie generowało nieuzasadnione koszty. W związku z tym w JCWP zaplanowano działanie mające na celu rozpoznanie rzeczywistego stanu ekologicznego – przeprowadzenie monitoringu badawczego. W przypadku potwierdzenia złego stanu po 2 latach wprowadzone zostanie działanie mające na celu rozpoznanie jego przyczyn. Takie etapowe postępowanie pozwoli na racjonalne zaplanowanie niezbędnych działań i	Działania wynikające z konieczności porządkowania systemu gospodarki ściekowej oraz kontrola użytkowników prywatnych i przedsiębiorstw	Opracowanie warunków korzystania z wód zlewni oraz Monitoring wód

Kod JCWP	Nazwa JCWP	Czy jest monitorowana?	Status JCW	Aktualny stan lub potencjał JCW	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	Odstępstwa	Działania podstawowe	Działania uzupełniające
						zapewnienie ich wymaganej skuteczności.		
RW7000255846939	Symsarna do wypływu z jeziora Symsar	Tak	naturalna	Zły	Niezagrożona	-	Działania wynikające z konieczności porządkowania systemu gospodarki ściekowej	Opracowanie warunków korzystania z wód zlewni oraz zapewnienie ciągłości rzek i potoków poprzez udrożnienie obiektów stanowiących przeszkodę dla migracji ryb

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły oraz Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Pregocy

Tabela 4. Stan i ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych dla poszczególnych JCWP jeziornych

Kod JCWP	Nazwa	Monitorowana	Aktualny stan	Ocena ryzyka niespełnienia celów środowiskowych	Uzasadnienie derogacji
LW90142	Jezioro Wielochowskie	Nie	-	Zagrożona	Przedłużenie terminu osiągnięcia celu środowiskowego - brak możliwości technicznych do 2021 r. Zagrożenie ocenione jedynie na podstawie analizy presji; planowany jest monitoring, co pozwoli na precyzyjne określenie niezbędnych działań w przyszłość
LW30473	Symsar	Tak	Zły	Zagrożona	Przedłużenie terminu osiągnięcia celu środowiskowego - brak możliwości technicznych do 2021 r. Wdrożenie zaplanowanych działań umożliwi osiągnięcie celu środowiskowego do 2021 r.

Kod JCWP	Nazwa	Monitorowana	Aktualny stan	Ocena ryzyka niespełnienia celów środowiskowych	Uzasadnienie derogacji
LW30472	Blanki	Tak	Zły	Zagrożona	Przedłużenie terminu osiągnięcia celu środowiskowego - brak możliwości technicznych do 2021 r. Odstępstwo z powodu konieczności ustanowienia obszaru ochronnego jeziora; ze względów organizacyjno-prawnych, ekonomicznych i społecznych ustanowienie obszaru ochronnego tego jeziora możliwe będzie dopiero w kolejnym cyklu wodnym
LW30362	Tauty	Tak	Zły	Zagrożona	Przedłużenie terminu osiągnięcia celu środowiskowego - brak możliwości technicznych do 2021 r. Odstępstwo z powodu konieczności ustanowienia obszaru ochronnego jeziora; ze względów organizacyjno-prawnych, ekonomicznych i społecznych ustanowienie obszaru ochronnego tego jeziora możliwe będzie dopiero w kolejnym cyklu wodnym
LW30361	Tonka	Tak	Zły	Zagrożona	Przedłużenie terminu osiągnięcia celu środowiskowego - brak możliwości technicznych do 2021 r. Wdrożenie zaplanowanych działań umożliwi osiągnięcie celu środowiskowego do roku 2021

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły oraz Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Pregoly

Powiat lidzbarski położony jest na jednolitych częściach wód podziemnych PLGW200019 oraz PLGW700020. Pierwsza z nich, PLGW200019 położona w regionie wodnym Dolna Wisła, zbudowane z dwóch pięter, podzielonych na kilka poziomów. Starsze piętro paleogeńsko – neogeńskie złożone z poziomu paleogeńskiego oraz poziomu neogeńskiego. Oba poziomy są zbudowane z pisaków. Warstwy wodonośne w przypadku starszego poziomu (paleogeńskiego) sięgają 106-167 m, zaś w przypadku neogeńskiego – 76-100 m. Piętro młodsze – czwartorzędowe, podzielone jest na trzy poziomy, również zbudowane z piasków. Poziom międzymorenowy drugi, z warstwami wodonośnymi na głębokości 20-140 m, poziom międzymorenowy pierwszy – 8-55 m oraz najmłodszy poziom gruntowy z warstwami wodonośnymi, zalegającymi na głębokości od 5 do 50 metrów.

Jednolita część wód podziemnych PLHW700020 zbudowana jest, podobnie jak poprzednia, z dwóch pięter – czwartorzędowego oraz paleogeńsko - czwartorzędowego Pg-Ng. Piętro czwartorzędowe zbudowane z trzech poziomów, z różnicą, iż pierwszy Q_1 , zbudowany jest nie tylko z piasków i żwirów ale także z otoczków. Pozostałe z dwa z piasków i żwirów. Stratygrafia wszystkich poziomów jest taka sama – czwartorzęd. Warstwy wodonośne występują odpowiednio – na poziomie Q_1 – 0-40 m, na poziomie Q_2 – kilka – 80 m a na poziomie Q_3 – 50-150 m. Piętro paleogeńsko – neogeńskie pochodzenia z czasów paleogen-neogen (miocen – oligocen), zbudowane z piasków i żwirów, którego warstwy wodonośne sięgają poziomu 50 – 265 m.

Na terenie powiatu znajduje się w zasięgu **Głównego Zbiornika Wód Podziemnych** nr 205 Subzbiornik Warmia. Typ zbiornika – porowy. Na przeważającym obszarze II i III klasa czystości wody. Zbiornik ten jest bardzo mało podatny na antropopresję.

Niezwykle istotne z punktu widzenia uwarunkowań powiatu będą zmiany w zakresie jakości i dostępności zasobów wodnych, wpływające na większość sektorów gospodarki (w tym energetykę oraz produkcję żywności). Należy oczekiwać zmian częstotliwości i intensywności powodzi i susz, które spowodują znaczne szkody finansowe i zwiększą liczbę wypadków śmiertelnych. W związku z powyższym rekomendowane kierunki działań adaptacyjnych dla powiatu to:

- odbudowa naturalnej retencji wodnej w celu zniwelowania suszy i ochrony przed podtopieniami;
- dostosowania struktury upraw, agrotechniki i gatunków w rolnictwie do występującego deficytu wód i zmian temperatury powietrza oraz prowadzenie nawodnień użytków rolnych i gruntów leśnych; zwiększenie wykorzystania OZE (m.in. wykorzystanie znacznych zasobów wód geotermalnych).

8.5. Gospodarka wodno-ściekowa

Charakterystykę zaopatrzenia w wodę w gminach powiatu sporządzono na podstawie danych udostępnionych przez gminy oraz GUS. Informacje zawierają dane dotyczące długość sieci wodociągowej, ilość przyłączy oraz informacje o ujęciach wód na terenie gmin wraz ze średnim przepływem dobowym.

W 2019 roku ogólne zużycie wody z wodociągów na 1 mieszkańca w powiecie wyniosło 31,0 m³. Największe zużycie odnotowano w gminie Lubomino – 37,0 m³/1 mieszkańca.

- **Gmina Kiwity**

Sieć wodociągowa w roku 2019 wyniosła 143,7 km, zaś w 2020 r. – 144,2. Ilość przyłączy w roku 2019 wyniosła 618 a w 2020 r – 622 przyłączy.

Na terenie Gminy istnieją następujące ujęcia wody:

- Kiersnowo – średnie dobowe zużycie wody 270 m³/d
- Krekole – średnie dobowe zużycie wody 120 m³/d
- Żegoty – średnie dobowe zużycie wody 130 m³/d
- Kiwity – średnie dobowe zużycie wody 90 m³/d

- **Gmina Lubomino**

Sieć wodociągowa w roku 2019 i 2020 wyniosła 127,39 km. Ilość przyłączy w roku 2019 wyniosła 637 a w 2020 r – 641 przyłączy.

Na terenie Gminy istnieją następujące ujęcia wody:

- Lubomino - średnie dobowe zużycie wody 380,0 m³/d.
- Wapnik - średnie dobowe zużycie wody 36,0 m³/d
- Bieniewo - średnie dobowe zużycie wody 170,0 m³/d
- Rogiedle - średnie dobowe zużycie wody 300,00 m³/d
- Wilczkowo - średnie dobowe zużycie wody 360,0 m³/d

- **Gmina Lidzbark Warmiński**

Sieć wodociągowa w roku 2019 i 2020 wyniosła 326,4 km. Ilość przyłączy w roku 2019 wyniosła 1 158 szt., zaś w 2020 1178 szt.

Poniżej znajduje się zestawienie hydroforni w gminie wraz ze wskazaniem miejscowości obsługiwanych oraz ilości mieszkańców.

- **ROGÓŻ:**

- Rogóż – 139 odbiorców
- Knipy – 43 odbiorców
- Marków – 10 odbiorców
- Sarnowo – 41 odbiorców
- Medyny – 63 odbiorców
- Świętnik – 17 odbiorców
- Markajmy – 46 odbiorców

- **KRASZEWO:**

- Kraszewo – 159 odbiorców
- Miłogórze – 84 odbiorców
- Nowosady – 32 odbiorców
- Kochanówka – 40 odbiorców

- Chelm – 2 odbiorców
- Strykowo – 44 odbiorców
- Jarandowo – 42 odbiorców
- Wróblík – 15 odbiorców
- Łabno – 21 odbiorców
- Blanki – 67 odbiorców
- Suryty – 62 odbiorców
- Kierz – 15 odbiorców
- Gajlity – 6 odbiorców
- Kłębowo – 76 odbiorców
- BABIAK:
 - Babiak – 62 odbiorców
 - Bugi – 16 odbiorców
 - Kaszuny – 23 odbiorców
 - Miejska Wola – 26 odbiorców
 - Krasny Bór – 2 odbiorców
 - Drwęca – 23 odbiorców
 - Workiejmy - 16 odbiorców
 - Stabunty – 4 odbiorców
 - Zaręby – 30 odbiorców
- RUNOWO:
 - Runowo – 126 odbiorców
 - Ignalin – 74 odbiorców
 - Lauda – 52 odbiorców
 - Pomorowo – 6 odbiorców
 - Bobrownik – 20 odbiorców
 - Długoleka – 12 odbiorców
 - Nowa Wieś Wielka – 35 odbiorców
 - Widryki – 15 odbiorców
 - Łaniewo – 122 odbiorców
- MORAWA:
 - Morawa – 43 odbiorców
 - Kotowo – 12 odbiorców
 - Koniewo – 56 odbiorców
 - Budniki – 9 odbiorców
 - Żytowo – 9 odbiorców
 - Redy – 54 odbiorców

- Jagoty – 19 odbiorców
- Wielochowo – 49 odbiorców

- **Miasto Lidzbark Warmiński**

Sieć wodociągowa w roku 2019 oraz 2020 wyniosła 57,4 km. Ilość przyłączy w roku 2019 wyniosła 1314 szt., zaś w 2020 r. 1334 szt.

Na terenie Miasta istnieją następujące ujęcia wody:

- Zachód – średnie dobowe zużycie wody: 78 m³/d.

- **Gmina Orneta**

Sieć wodociągowa w roku 2019 wyniosła 106,7 km wraz z 1285 szt. przyłączy (dane z GUS).

Na terenie Gminy istnieją następujące ujęcia wody:

- Orneta – średnie dobowe zużycie wody 3000m³/h
- Orneta ul. Podleśna - średnie dobowe zużycie wody 200m³/h
- Mingajny - średnie dobowe zużycie wody 400m³/h
- Karkajmy - średnie dobowe zużycie wody 200m³/h

Sieć kanalizacyjna

W roku 2019 z terenu powiatu odprowadzono siecią kanalizacyjną 1 603,3 dam³ ścieków bytowych. Z sieci kanalizacyjnej korzystało 25 520 osób (stan na rok 2018).

Tabela 5. Dane dotyczące gospodarki ściekowej na terenie powiatu w latach 2019-2020

Nazwa	długość czynnej sieci kanalizacyjnej [km]		przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania [szt.]	
	2019	2020	2019	2020
Powiat Lidzbarski	337,8	385,0	5 058	5 123
M. Lidzbark Warmiński	48,2	48,2	1201	1219
Lidzbark Warmiński	326,4	326,4	127	134
Kiwity	4,5	4,6	52	52
Lubomino	42,57	42,57	307	311
Orneta*	32,0	x	762	x

*Dane z GUS

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Zakres gospodarki ściekowej:

- **Gmina Kiwity**

Na terenie gminy znajdują się trzy oczyszczalnie ścieków:

- Oczyszczalnia ścieków w Kiwitych – RLM 547

- Oczyszczalnia ścieków w Klutajnach – RLM 300
- Oczyszczalnia ścieków w Żegotach – RLM 12
- **Gmina Lubomino**

Na terenie Gminy występują 3 oczyszczalnie ścieków o przepustowości 465 m³/dobę w miejscowości Lubomino, Ełdyty Wielkie, Biała Wola, które obsługują 1546 osób.

- **Gmina Lidzbark Warmiński**

Na terenie gminy funkcjonuje oczyszczalnia ścieków w miejscowości Redy Osada. Według danych GUS w 2019 roku na terenie Gminy, z oczyszczalni korzystało 1000 osób.

- **Miasto Lidzbark Warmiński**

Ścieki komunalne odprowadzane miejską siecią kanalizacji sanitarnej, dostarczane są do oczyszczalni ścieków spełniającej wymagania stawiane tego typu obiektom. Oczyszczalnia znajduje się w centralnej części miasta, przy ul. Kanałowej 26. Jest oczyszczalnią typu mechaniczno – biologicznego z podwyższonym usuwaniem biogenów. Z oczyszczalni korzysta 15353 osób.

- **Gmina Orneta**

Na terenie gminy znajdują się następujące oczyszczalnie ścieków:

- Oczyszczalnia ścieków w Karkajmach o średniej przepustowości 19,7 m³/dobę
- Oczyszczalnia ścieków w Miłkowie o średniej przepustowości 11,54 m³/dobę
- Oczyszczalnia ścieków w Dąbrówce o średniej przepustowości 39,2 m³/dobę
- Oczyszczalnia ścieków w Woli Lipeckiej o średniej przepustowości 30 m³/dobę
- Oczyszczalnia ścieków w Bażynach o średniej przepustowości 27,4 m³/dobę
- Oczyszczalnia ścieków w Orniecie o średniej przepustowości 18000 m³/dobę

Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych, zawiera wykaz aglomeracji o RLM <2000, wraz z jednoczesnym wykazem niezbędnych przedsięwzięć w zakresie budowy, rozbudowy lub modernizacji oczyszczalni ścieków komunalnych oraz budowy i modernizacji zbiorczych systemów kanalizacyjnych, jakie należy zrealizować w tych aglomeracjach. W ramach AKPOŚK 2017 dokonano analiz w zakresie spełnienia przez poszczególne aglomeracje warunków dyrektywy 91/271/EWG. Zgodnie z ustaleniami i przyjętą metodyką opracowania AKPOŚK 2017, aglomeracje zostały podzielone na 3 priorytety. Do AKPOŚK 2017 włączono aglomeracje poza priorytetem (PP), tzn., takie aglomeracje, które nie spełniają warunków dyrektywy 91/271/EWG, ale planują podejmowanie działań inwestycyjnych zbliżających je do wypełnienia wymogów dyrektywy. Zgodnie z załącznikiem 2 do AKPOŚK 2017 w powiecie, znajdują się następujące aglomeracje przyjęte uchwałami/rozporządzeniami oraz określoną liczbą RLM aglomeracji:

- PLWM015 Lidzbark Warmiński – Uchwała nr XXIX/656/17 Sejmiku Województwa Warmińsko – Mazurskiego z dnia 29 sierpnia 2017 r. w sprawie wyznaczenia aglomeracji Lidzbark Warmiński oraz likwidacji dotychczasowej aglomeracji Lidzbark Warmiński. Równoważna liczba mieszkańców (RLM) aglomeracji – 37 670 z oczyszczalnią ścieków w miejscowości Lidzbark Warmiński, obejmująca swym

zasięgiem miasto Lidzbark Warmiński oraz następujące miejscowości z terenu gminy Lidzbark Warmiński” część miejscowości Pilnik, część miejscowości Markajmy, część miejscowości Łabno.

PLWM032 Orneta – Uchwała nr III/47/14 Sejmiku Województwa Warmińsko – Mazurskiego z dnia 30 grudnia 2014 r. w sprawie wyznaczenia aglomeracji Orneta oraz likwidacji dotychczasowej aglomeracji Orneta. Równoważna liczba mieszkańców (RLM) aglomeracji – 8 499, z oczyszczalnią ścieków w miejscowości Orneta, obejmująca swoim zasięgiem miasto Orneta oraz miejscowości z terenu gminy: Biały Dwór, Karbowo, Krosno, Wojciechowo.

8.6. Zasoby geologiczne

Zasoby naturalne, występujące w powiecie Lidzbarskim, stanowią:

- złoża kruszywa naturalnego,
- surowce ilaste ceramiki budowlanej,
- wody termalne oraz
- piaski kwarcowe.

Eksploracja złóż kruszywa winna odbywać się na podstawie odpowiednich zezwoleń, które będą zobowiązywały do ich zagospodarowywania po eksploatacji.

Zgodnie z danymi udostępnionymi przez Centralną Bazę Danych Geologicznych na terenie Powiatu występuje 33 punkty złóż kopalin oraz 9 obszarów górniczych.

Powierzchnia ziemi narażona jest na geodynamiczne procesy czyli ruchy masowe ziemi. Ruchy te związane są głównie z działaniem sił przyrody takimi jak gwałtowne opady deszczu, intensywne topnienie śniegu, podnoszenie wód gruntowych czy wezbrania rzek. Zjawiska te prowadzą do osuwania, spływania czy zapadania się powierzchni. Na terenie powiatu PIG PIB w Systemie Osłony Przeciwosuwiskowej wskazuje na 2 osuwiska (w gm. miejskiej Lidzbark Warmiński oraz w Orneta) i jeden teren zagrożony masowymi ruchami ziemi w gminie Orneta.

8.7. Gleby

Gleby na obszarze powiatu zalicza się generalnie do dobrych i średnich. W strukturze rodzajowej największą powierzchnię stanowią gleby brunatne, następnie bielcowe. Przeważają gleby zaklasyfikowane do IVa i IIIb klasy bonitacyjnej. Przeważają gleby bardzo kwaśne i kwaśne.

Gleby narażone są na degradację poprzez działalność związaną z rozwojem rolnictwa i sieci osadniczej oraz prowadzonej eksploatacji kopalin. Degradacja ma podłoże zarówno fizyczne jak i chemiczne. Stan i jakość gleb uzależnione są od oddziaływania czynników naturalnych i antropogenicznych.

Obszary najbardziej podatne na degradację gleb w obszarze powiatu to głównie obszary użytkowane rolniczo, zajmowane pod zabudowę, odcinki dróg o dużym natężeniu, obszary położone w sąsiedztwie stacji paliw. Najmniejszą odporność na chemiczne czynniki wykazują gleby luźne i słabo gliniaste, ubogie w składniki pokarmowe – gleby bielcowe.

Działania antropogeniczne powodują przechodzenie związków biogenych i innych zanieczyszczeń bezpośrednio do gleby, wód podziemnych i powierzchniowych. Do zwiększenia degradacji przyczynia się także ukształtowanie terenu i warunki atmosferyczne.

Największą degradację gleb powoduje użytkowanie gruntów rolniczo. Powoduje nadmierne przedostawanie się do gleby związków azotu, potasu, fosforu, a tym samym transportowane są do wód powodując eutrofizację. Stosowanie nawozów naturalnych i mineralnych doprowadza do strat w środowisku. Biorąc pod uwagę charakter powiatu, tj. liczne gospodarstwa rolne, należy uznać za właściwe, używanie nawozów organicznych, pochodzących z gospodarstw zajmujących się produkcją zwierzęcą.

Dodatkowo problem stanowią ферmy na terenie powiatu. Wylewanie gnojowicy na pola jest również działaniem, które może zanieczyścić środowisko glebowe i gruntowo – wodne. Odpady powstające przy produkcji zwierzęcej – ścieki odzwierzęce (gnojowica) oraz odpady stałe powstające w procesie chowu zwierząt gospodarskich mogą być toksyczne. W zależności od technologii produkcji i systemu utrzymania zwierząt tworzy się, w systemie wodnym gnojowica, bądź w systemie ściółkowym obornik. Gnojowica jest środkiem niebezpiecznym dla środowiska glebowego i wodnego, powoduje w wodach gruntowych wzrost zawartości azotanów.

Wzdłuż tras komunikacyjnych obserwuje się także zanieczyszczone gleby, które należą do urbanosoli i industriosoli (podwyższona zawartość WWA i zasolenia, zagęszczenie gleb oraz brak poziomu próchnicznego). Dla gleb na terenie powiatu problemem są zanieczyszczenia pyłowe, których źródłem jest głównie rozwijający się transport drogowy. Zanieczyszczenia te występują w pasach przyległych do dróg powodując lokalne zanieczyszczenia gruntu, a w przypadku gruntów podatnych na infiltrację, również środowiska wodnego. Zanieczyszczenia mogą spływać z powierzchni dróg do rowów i dalej do rzek.

Ograniczyć degradację gleb można po przez:

- ograniczenie przeznaczenia gleb na cele nierolnicze
- zapobiegać procesom degradacji i dewastacji gruntów leśnych oraz szkodom w produkcji rolniczej;
- zachować torfowiska i oczka wodne jako naturalne zbiorniki wodne;
- przywracanie i poprawienie wartości użytkowej gruntom, które utraciły charakter gruntów leśnych;
- racjonalne stosowanie nawozów mineralnych i naturalnych.

Jednym z działań, w ramach ochrony gleb jest rekultywacja. Polega ona na przywróceniu zdegradowanym glebom oraz ziemi wartości użytkowej. Należy ukształtować rzeźbę terenu, poprawić właściwości chemiczne i fizyczne gleb oraz uregulować stosunki wodne. Obowiązek rekultywacji spoczywa na użytkowniku, który zniszczył glebę wykorzystując ją do celów pozarolniczych.

Obowiązek monitorowania, obserwacji zmian i oceny jakości gleby i ziemi w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska wynika z zapisów art. 26 ustawy Prawo ochrony środowiska. Zadanie to ma na celu śledzenie zmian różnych cech gleb użytkowanych rolniczo, szczególnie ich właściwości chemicznych, zachodzących w określonych przedziałach czasu, pod wpływem rolniczej i pozarolniczej działalności człowieka (antropopresji).

8.8. Gospodarowanie odpadami

Obecny system gospodarki odpadami reguluje głównie ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. 2020 r., poz. 797 z późn. zm.) oraz ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2020 r. poz. 1439). Ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach w sposób zasadniczy i radykalny przebudowała system prawny dotyczący gospodarowania odpadami komunalnymi. Aktem prawnym regulującym system stał się regulamin utrzymania porządku i czystości, który każda jednostka była zobowiązana zaktualizować zgodnie z wojewódzkim planem gospodarki odpadami. W dalszej części opracowania, znajdują się informacje przedstawiające system gospodarki odpadami w powiecie.

Wspólnym celem stawianym przed gospodarką odpadami jest stworzenie systemu zapewniającego pełną ewidencję wytwarzania odpadów i ich obrotu. Tylko pełna informacja o ilości, składzie i obrocie wytwarzanymi odpadami może zapewnić właściwe planowanie na przestrzeni wielolecia.

Docelowo system unieszkodliwiania i utylizacji odpadów w miastach i gminach powinien opierać się o wykorzystanie innych niż składowanie technologii. Deponowanie odpadów na składowiskach powinno być ostatnim etapem unieszkodliwiania odpadów, stosowanym po wyczerpaniu innych możliwości ich unieszkodliwiania.

Gminny system gospodarki odpadami komunalnymi powinien uwzględniać przede wszystkim selektywną zbiórkę surowców wtórnych, odpadów opakowaniowych i pożytkowych, niebezpiecznych.

Każdy ze składników zintegrowanego systemu gospodarki odpadami powinien spełniać określone kryteria, aby można było na jego bazie utworzyć w przyszłości rozwiązanie systemowe zapewniające gromadzenie i usuwanie odpadów komunalnych w sposób zorganizowany. Należy uwzględnić efektywne wykorzystanie surowców znajdujących się w odpadach, powrót odpadów organicznych do środowiska poprzez kompostowanie oraz minimalizację ilości odpadów deponowanych na składowisku.

Wszystkie gminy zapewniają odbiór odpadów komunalnych w postaci selektywnej oraz zmieszanej. Mieszkańcy mają możliwość przekazywania odpadów do Punktów Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych. Część mieszkańców powiatu wyposaża swoje nieruchomości w pojemniki do segregacji odpadów, pozostali mieszkańcy zbierają odpady segregowane do worków, które nieodpłatnie dostarczają firmy odbierające odpady komunalne. Jednakże mimo stwarzanych przez Gminy, możliwości legalnego pozbycia się odpadów, w dalszym ciągu problemem pozostają powstające „dzikie wysypiska odpadów”. Poniżej znajduje się krótki opis działania systemów gospodarki odpadami w poszczególnych Gminach i Miastach, w oparciu o przekazane dane od JST.

Gminy realizują sukcesywnie również Programy Usuwania Wyborów Azbestowych.

8.9. Obszary chronione

Na obszarze powiatu lidzbarskiego znajdują się liczne formy ochrony (źródło: RDOŚ Olsztyn).

Obszary Natura 2000

1. Swajnie PLH280046
2. Kaszuny PLH280040

3. Rzeką Pasłęka PLH280006
4. Ostoja Warmińska PLB280015
5. Dolina Pasłęki PLB280002

Rezerwaty:

1. Ostoja bobrów na Rzece Pasłęce
2. Mokradła żegockie

Pomniki przyrody (388 szt.)

- 17 głazów narzutowych, w tym 12 wchodzących w skład Kręgu Kamiennego im. Rycerza Herkusa Monte
- 371 drzew,

Obszary Chronionego Krajobrazu:

- Dolina Symsarny
- Dolina Elmy
- Dolina Pasłęki
- Równiny Orneckiej
- Dolina Dolnej Łyny
- Rzeki Walszy

Użytki ekologiczne:

- Potar (Jezioro Śródleśne)
- Rozlewisko Bartniki
- Rosiczka koło Naprat

Korytarze ekologiczne (źródło: <http://mapa.korytarze.pl/>)

1. Dolina Pasłęki
2. Warmia – Dolina Pasłęki Środkowy
3. Dolina Pasłęki – Puszcza Piska
4. WARMIA 2

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (Dz. U. z 2014 r. poz. 1713) , określa typy siedlisk przyrodniczych oraz gatunki będące przedmiotem zainteresowania Wspólnoty i wyznaczenia jako specjalne obszary ochrony siedlisk oraz obszarów kwalifikujących się do wyznaczenia jako obszary specjalnej ochrony ptaków. Dodatkowo przy opisie obszarów chronionych wzięto pod uwagę rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2016 r., poz. 2183), z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r., poz. 1409) oraz z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. z 2014 r. poz. 1408). Powyższe rozporządzenia określają gatunki zwierząt, roślin oraz grzybów:

- a) objętych ochroną ścisłą, z wyszczególnieniem gatunków wymagających ochrony czynnej,
- b) objętych ochroną częściową,
- c) objętych ochroną częściową, które mogą być pozyskiwane, oraz sposoby ich pozyskiwania,
- d) wymagających ustalenia stref ochrony ich ostoi lub stanowisk,

a także właściwe dla poszczególnych gatunków lub grup gatunków zakazy i odstępstwa od zakazów oraz sposoby ochrony gatunków, w tym wielkość stref ochrony.

Obszary Natura 2000:

- 1. Swajnie PLH280046
- 2. Kaszyny PLH280040
- 3. Rzeka Pasłęka PLH280006
- 4. Ostoja Warmińska PLB280015
- 5. Dolina Pasłęki PLB280002

Ostoja Warmińska PLB280015

Obszar specjalnej ochrony o powierzchni 145341,99 ha. Ostoja Warmińska jest jedną z największych ostoi w Polsce z dominującym krajobrazem rolniczym i rozproszonymi lasami. W okresie lęgowym obszar zasiedla co najmniej 10 gatunków ptaków, których liczebność stanowi przynajmniej 1 proc. ich populacji krajowej. Na uwagę zasługuje także stosunkowo znaczna liczebność gniazdujących na omawianym obszarze populacji bociana czarnego, łabędzia niemego, gągoła, nurogęsi, błotniaka stawowego oraz łąkowego, zimorodka, dzięcioła zielono – siewego oraz białogrzbiatego. Lokalnie gniazdują tu rzadkie gatunki, jak: zausznik, rycyk i dudek. Stwierdzono też dość liczną populację lęgową takich gatunków waloryzujących, jak derkacz, przepiórka i gąsiorek

Zarządzeniem Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Olsztynie z dnia 30 września 2014 r. ustanowił plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Warmińska PLH280015. Plan przedstawia identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony gatunków ptaków, będących przedmiotami ochrony. Wskazuje również cele działań ochronnych oraz działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania. Zagrożenia dotyczą głównie m.in. zmiana sposobu upraw, restrukturyzacja gospodarstw rolnych, zalesienia terenów otwartych, zasypywanie terenu, melioracji i osuszanie a także chwytanie, trucie i kłusownictwo i wycinka lasu. Wskazane działania ochronne dotyczą m.in. utrzymania terenów zalewowych, aktualizacji lokalizacji stref ochronnych, utworzenie azylu dla bociana czarnego, zachowanie powierzchni TUZ oraz zachowanie cennych fragmentów środowiska naturalnego.

Dolina Pasłęki PLB280002

Powierzchnia obszaru obejmuje 20669,89 ha. Obszar ten ma rangę europejską: jest ostoją ptasią. Powołano go ze względu na występowanie cenionych gatunków awifauny.

Zarządzeniem Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Olsztynie z dnia 2 grudnia 2014 r. ustanowił plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Pasłęki PLH280002. Plan przedstawia identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony gatunków ptaków, będących przedmiotami ochrony. Wskazuje również cele działań ochronnych oraz działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania.

Zagrożeniem dla gatunków ptaków będących przedmiotami ochrony są m.in. intensyfikacja rolnictwa, usuwanie żywopłotów i zagajników lub roślinności karłowatej, rozproszone zanieczyszczenia wód powierzchniowych z powodu działalności związanej z rolnictwem i leśnictwem, zalesianie terenów otwartych, zaniechanie lub brak koszenia jak również postępująca urbanizacja. Cele ochrony dotyczą utrzymania wielkości populacji oraz właściwego stanu ich ochrony. W ramach działań ochronnych zaproponowano zapobieganie sukcesji łąk i pastwisk poprzez promocję działań rolnośrodowiskowych, wyznaczenie stref ochronnych, zaniechanie realizacji i ograniczenie zalesień oraz utrzymanie powierzchni lasów wyłączonych z użytkowania.

Swajnie PLH280046

Obszar o powierzchni 1186,51 ha, którego zasadniczym celem ochrony tego obszaru jest zachowanie grądu subkontynentalnego oraz zróżnicowanych siedliskowo zbiorników wodnych charakterystycznych dla środkowej, meandrującej, niewielkiej rzeki, zbiorników eutroficznych i naturalnych zbiorników dystroficznych.

Zarządzeniem Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Olsztynie z dnia 15 maja 2014 r. ustanowił plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Swajnie PLH280046. Plan przedstawia identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony gatunków zwierząt oraz siedlisk przyrodniczych, będących przedmiotami ochrony. Wskazuje również cele działań ochronnych oraz same działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania.

Zagrożenia dla siedlisk przyrodniczych dotyczą głównie eutrofizacji, która może być przyspieszana przez stosowanie zanęt wędkarskich, wędkarstwo oraz wydeptywanie i nadmierne użytkowanie a także rozrastające się obce gatunki inwazyjne tj. niecierpek drobnokwiatowy. Dla gatunków zwierząt nie wskazuje się zagrożeń. Celem działań ochronnych jest głównie pozostawienie lub utrzymanie siedlisk przyrodniczych w naturalnym stanie, zaś w przypadku zwierząt utrzymanie stanowisk oraz populacji gatunków. Działania ochronne również odnoszą się do utrzymania stanowisk siedlisk przyrodniczych ale również poszerzenie sieci powierzchni drzewostanów pozostawionych bez użytkowania rębego w obszarze czy zwiększenie zasobów martwego drewna w grądzie środkowoeuropejskim. W przypadku zwierząt działaniem ochronnym jest zachowanie siedlisk gatunków w stanie naturalnym, bez ingerencji. Wskazuje się również konieczność wykonywania monitoringu siedlisk oraz gatunków wg metodyki PMS GIOŚ.

Kaszuny PLH280040

Obszar o powierzchni 258,9 ha, którego zasadniczym celem ochrony jest utrzymanie obecnego charakteru obiektu, jego szaty roślinnej oraz siedlisk rzadkich gatunków roślin i zwierząt.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Olsztynie z dnia 7 listopada 2014 r. ustanowił plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Kaszyny PLH280040. Plan przedstawia identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony gatunków zwierząt oraz siedlisk przyrodniczych, będących przedmiotami ochrony. Wskazuje również cele działań ochronnych oraz same działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów och. wdrażania.

Zagrożeniem dla siedlisk przyrodniczych jest zamulanie, nagromadzenie się materii organicznej, sukcesja, zalesianie terenów otwartych a także usuwanie martwych i umierających drzew czy ogólna wycinka lasów. Celem ochrony siedlisk jest utrzymanie oraz zachowanie struktury gatunkowej oraz wiekowej siedliska, fitocenozy. Dodatkowo wskazuje się również zwiększenie ilości martwego drewna. Działania ochronne jakie przewidziano w ramach PZO dotyczą ochrony naturalnej roślinności, przywracania właściwej struktury gatunkowej, zachowanie integralności torfowisk oraz kontrola struktury gatunkowej. Dodatkowo wskazano monitoring stosunków wodnych oraz ilości martwego drewna. Dla gatunków zwierząt nie wskazano w PZO zagrożeń, celi ochrony ani działań ochronnych.

Rzeka Pasłęka PLH280006

Podstawowym celem ochrony w obszarze o powierzchni 8418,46 ha, jest zachowanie siedlisk fauny wodnej, a w szczególności skójki gruboskorupowej oraz bogatego zespołu ryb związanych z rzeką i płazów zasiedlających głównie zbiorniki dolinne. Ważne jest też zachowanie istniejącego korytarza ekologicznego

Dla ww. obszaru nie ustanowiono Planu zadań ochronnych ani Planu ochrony.

8.10. Zabytki

Zgodnie z uzyskanymi informacjami od Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Olsztynie, w obrębie Powiatu znajduje się 268 obiektów wpisanych do rejestru zabytków nieruchomych województwa warmińsko-mazurskiego – stan prawny na dzień 30.03.2021 r. Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na zabytki wynikającego z realizacji wskazanych zadań w Programie. Jednak w przypadku prowadzenia prac w obrębie obiektów zabytkowych bądź historycznych, zakres ich należy wówczas uzgodnić z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków, który udziela pozwolenia na realizację zadań.

9. Potencjalne zmiany środowiska w przypadku braku realizacji programu

Wszelkie działania zaproponowane do realizacji w ramach „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Lidzbarskiego na lata 2021-2024 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2028”, mają na celu poprawę stanu środowiska na terenie całego powiatu i tym samym mają wpłynąć pozytywnie na zdrowie mieszkańców.

Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji zapisów zawartych w POŚ to m.in.:

- Degradacja powierzchni ziemi.
- Pogorszenie jakości wód powierzchniowych oraz podziemnych.
- Zmniejszenie wielkości zasobów wodnych.
- Pogorszenie jakości powietrza.
- Degradacja walorów krajobrazu.
- Utrata różnorodności ekologicznej i cennych przyrodniczo terenów.
- Zwiększenie ilości wytwarzanych odpadów.
- Niewłaściwe postępowanie z wytworzonymi odpadami.
- Zwiększenie zagrożenia ponadnormatywnym natężaniem hałasu oraz polem elektromagnetycznym.
- Pogorszenie jakości życia mieszkańców.
- Zagrożenie dla spójności obszarów podlegających ochronie.

Negatywne skutki mogą wystąpić także w sferze społecznej. Brak realizacji zaproponowanych działań odnoszących się bezpośrednio do edukacji mieszkańców powiatu, może pośrednio doprowadzić do pogorszenia stanu środowiska przyrodniczego. Społeczeństwo niedoinformowane, słabiej wykształcone przejawia często postawy antyekologiczne (wykorzystywanie odpadów jako czynnika grzewczego, porzucanie odpadów w nieprzeznaczonych do tego miejscach, zanieczyszczanie wód, dewastacja zasobów leśnych), a brak działań systemowych w zakresie ochrony środowiska naturalnego będzie tylko pogłębiać patologiczne zachowania.

Jeśli Program nie zostanie wdrożony, negatywne trendy będą się pogłębiać, a zanieczyszczenie środowiska wzrastać. Presja społeczna na zagospodarowywanie coraz to nowych terenów oraz sytuacja społeczno-gospodarcza obecnie panująca nie pozwoli na uniknięcie konfliktów społecznych i instytucjonalnych związanych z realizacją Programu. Zaniechanie realizacji zapisów Programu nie jest przede wszystkim możliwe z prawnego punktu widzenia, w związku z koniecznością wypełnienia wymagań prawnych związanych z zagospodarowaniem odpadów i utrzymaniem standardów jakości powietrza. W związku z powyższym realizacja Programu wydaje się być konieczna.

10. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji Programu w szczególności dotyczących obszarów podlegających ochronie na podstawie umowy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody

Niniejszy rozdział przedstawia klasyfikację problemów środowiskowych Powiatu Lidzbarskiego. Problemy zostały zidentyfikowane na podstawie analizy stanu środowiska.

Problemy związane z klimatem i jakością powietrza:

- Osłabienie polityki klimatycznej UE i brak kompromisu w skali globalnej co do porozumienia w celu redukcji emisji CO₂;
- Utrzymujący się trend wzrostu zużycia energii;
- Wysoki koszt inwestycji w OZE;
- Wzrost natężenia ruchu drogowego
- Rosnąca ilość pojazdów na drogach;
- Emisja z zakładów przemysłowych zlokalizowanych poza terenem gminy.
- Wzrost zanieczyszczeń powietrza dalekiego zasięgu
- Przekroczenia dopuszczalnych norm jakości powietrza w przypadku B(a)P oraz celu długoterminowego ozonu;
- Istniejące ферmy hodowlane na terenie powiatu.
- Niska emisja wynikająca z lokalnych systemów grzewczych oraz pieców węglowych nieposiadających urządzeń ochrony powietrza.
- Rozpowszechnienie się konsumpcyjnego modelu życia skutkującego zwiększeniem zużycia energii elektrycznej w gospodarstwach domowych.

Problemy związane z klimatem akustycznym:

- Wzmoczona komunikacja samochodowa, w wyniku przebiegu drogi krajowej i wojewódzkich.
- Rosnąca liczba pojazdów na drogach.
- Brak monitoringu poziomu hałasu.

Problemy związane z polem elektromagnetycznym

- Rozpowszechnienie i rozwój telefonii komórkowej oraz innych technologii emitujących promieniowanie elektromagnetyczne,
- Możliwa budowa instalacji emitujących promieniowanie elektromagnetyczne w dowolnej lokalizacji,
- Awaria źródeł radiacji.

Problemy związane z gospodarowaniem wodami

- Zły stan wód powierzchniowych, - możliwość zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych przez zanieczyszczenia pochodzenia komunikacyjnego
- Niski stopień rozbudowy sieci melioracyjnej
- Stosowanie nawozów chemicznych na terenach rolniczych

- Zagrożenie suszą
- Zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych przez zanieczyszczenia pochodzenia komunalnego
- Dopływ zanieczyszczeń spoza gminy
- Najwyższy stopień narażenia na zjawisko suszy

Problemy związane z gospodarką wodno-ściekową

- Brak dostatecznych środków finansowych na rozwój gmin
- Brak uzasadnienia ekonomicznego do budowy sieci kanalizacyjnej na obszarach o małej gęstości zaludnienia,
- Szybko zachodzące zmiany w zakresie uregulowań prawnych związanych z eksploatacją obiektów gospodarki wodno-ściekowej
- Zatrucie ekosystemów w miejscach gdzie brak jest kanalizacji
- Niedostateczne rozpoznanie niekorzystnych oddziaływań człowieka na środowisko
- Niedostateczna pula środków finansowych
- Nieszczelne zbiorniki bezodpływowe
- Zanieczyszczenie wód Łyny ze źródeł obszarowych i punktowych
- Brak świadomości poszczególnych właścicieli nieruchomości skutkujący niewłaściwym zagospodarowaniem powstałych nieczystości ciekłych

Problemy związane z zasobami geologicznymi

- Istnienie wyrobisk powstających przy wydobywaniu surowców mineralnych;
- Występowanie osuwisk oraz terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi.
- Występowanie obszarów górniczych
- Rosnące zagrożenie wystąpienia zjawiska suszy
- Antropopresja powierzchni ziemi

Problemy związane z degradacją gleb

- Przypadki usuwania nieczystości płynnych do gruntu - nieszczelne szamba,
- Składowanie odpadów w miejscach do tego nieprzeznaczonych (np. w lasach, zagłębieniach terenowych, przy drogach),
- Wypalanie traw, palenie odpadów na powierzchni ziemi,
- Nieznany stopień zanieczyszczenia gleb,
- Nawożenie gleby uprawianej, co prowadzi do obniżenia zawartości makroelementów,
- Brak regularnych i na szeroką skalę zakrojonych badań w ramach państwowego monitoringu środowiska
- Nieprawidłowa rekultywacja gruntów zdegradowanych

Problemy związane z gospodarką odpadami:

- Występujące wyroby zawierające azbest na terenie powiatu
- Spalanie odpadów w piecach
- Narastająca ilość odpadów i trudność ich zbycia (spadające ceny za odpady wysegregowane),
- Problem z zagospodarowaniem odpadów budowlanych i remontowych.
- Rosnąca ilość odpadów komunalnych
- Brak kontroli nad spalaniem odpadów w paleniskach domowych
- Przywożenia odpadów na teren miasta przez turystów

Problemy związane z zasobami przyrody:

- Zanikanie drobnych zbiorników wodnych
- Zagrożenie rodzimych gatunków roślin przez obce gatunki inwazyjne
- Zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego, gleby i wód
- Degradacja gleb
- Wypalanie traw
- Brak funduszy na inwestycje zmierzające do poprawy stanu fauny i flory,
- Duża presja turystyczna w okresie letnim
- Rozwój infrastruktury turystycznej prowadzący do fragmentacji siedlisk
- Możliwe zanieczyszczenia odpadami porzucanymi przez osoby odwiedzające ciekawe przyrodniczo miejsca
- Zagrożenia klęskami żywiołowymi
- Wzrost poziomu zanieczyszczenia środowiska

Problemy związane z poważnymi awariami:

- Obecność dróg, którymi mogą być transportowane substancje niebezpieczne
- Zdarzenia losowe przy ciągach komunikacyjnych (wypadki, rozszczelnienia)
- Zagęszczenie zabudowy wzdłuż cieków wodnych
- Duże natężenie ruchu samochodowego na drodze wojewódzkiej i krajowej zwiększające zagrożenie wystąpienia zdarzeń komunikacyjnych

11. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu.

Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Lidzbarskiego został opracowany z uwzględnieniem podstawowych zasad, na jakich opiera się unijna polityka środowiskowa:

- zasada wysokiego poziomu ochrony – zgodnie z art. 191 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej „*polityka Unii w dziedzinie środowiska naturalnego stawia sobie za cel wysoki poziom ochrony, z uwzględnieniem różnorodności sytuacji w różnych regionach Unii*”;

- zasada przezorności – zobowiązuje instytucję lub osobę, która zamierza podjąć określone działania do udowodnienia, że jej działalność nie spowoduje zagrożenia dla środowiska. W przypadku, gdy wykazanie braku zagrożenia dla środowiska nie jest możliwe, konieczne jest podjęcie działań chroniących środowisko;

- zasada prewencji – zakłada konieczność rozważenia potencjalnych skutków określonego działania i podjęcia na podstawie tej analizy działań zapobiegawczych. Zasada ta znajduje potwierdzenie we wszystkich Programach Działania WE i ma priorytetowe znaczenie w wielu aktach prawnych dotyczących ochrony środowiska.

- zasada naprawiania szkód przede wszystkim u źródła – powstała w środowisku szkoda powinna być wyeliminowana na jak najwcześniejszym etapie produkcji, a nie po zakończeniu procesu produkcji. W konsekwencji prowadzi to do szerszego stosowania standardów emisji niż standardów jakości. Zasada ta znajduje zastosowanie we wszystkich regulacjach ustanawiających standardy emisji szkodliwych substancji do powietrza i wód.

- zasada zanieczyszczający płaci – sprawca, który spowodował szkodę w środowisku lub zagrożenie powstania szkody, powinien ponieść koszty naprawienia szkody lub wyeliminowania zagrożenia. Dyrektywa dotycząca odpowiedzialności za szkody w środowisku oraz dyrektywa w sprawie ochrony środowiska poprzez prawo karne realizują powyższą zasadę.

Podczas sporządzania Programu w trakcie formułowania celów do realizacji zadań w zakresie ochrony środowiska korzystano z następujących dokumentów:

1. Polityka Ekologiczna Państwa 2030,
2. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju „Polska 2030”,
3. Strategię zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030 ,
4. Krajowy Program Ochrony Powietrza do roku 2020 (z perspektywą do 2030),
5. Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2022,
6. Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (SPA),
7. Krajowy program oczyszczania ścieków komunalnych,
8. Program ochrony środowiska Województwa Warmińsko-Mazurskiego do roku 2030,

9. Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2016-2022,
10. Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego do 2030 r.,
11. Programy ochrony środowiska przed hałasem,
12. Program ochrony powietrza dla strefy warmińsko-mazurskiej,
13. Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Lidzbarskiego na lata 2015-2020.

Wymienione powyżej dokumenty na różnych szczeblach zawierają cele do realizacji, które w miarę możliwości zostały transponowane na warunki regionalne panujące w powiecie Lidzbarskim. Cele te zostały uszczegółowione i odniesione do aktualnego stanu środowiska. W związku z tym, cele oraz kierunki i zadania przewidziane w programie są zgodne z zapisami powyższych dokumentów planistycznych, strategicznych podejmujących tematykę ochrony środowiska oraz zrównoważonego rozwoju.

12. Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne na środowisko, a także na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralności tego obszaru

Ocenie możliwych oddziaływań na środowisko poddano zadania zarówno inwestycyjne jak i nieinwestycyjne, ujęte w ramach poszczególnych celów środowiskowych. Stopień i zakres oddziaływania zależą będzie w głównej mierze od położenia danego przedsięwzięcia, czy dotyczyć będzie terenów zurbanizowanych, użytkowanych rolniczo czy też obszarów podlegających ochronie, o bogatych walorach przyrodniczych. Trudne jest określenie zmian stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem w odniesieniu do zadań zawartych w POŚ, ze względu na brak informacji odnośnie sposobu i dokładnego miejsca realizacji przedsięwzięć. Dlatego wzięto pod uwagę, iż niektóre z inwestycji wymagać będą przeprowadzenia postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko. W związku z tym wystarczające będzie na tym etapie wskazanie typowych oddziaływań i ich potencjalnych skutków w środowisku. Nie jedno przedsięwzięcie będzie powodować negatywne i pozytywne oddziaływanie na określone komponenty środowiska. Przystępując do planowania realizacji zadań inwestycyjnych związanych np. z modernizacją i budową dróg, termomodernizacją budynków, należy zawsze mieć na uwadze ich wpływ na wartości przyrodnicze. Szczególnie na obszary cenne przyrodniczo oraz pomniki przyrody.

Oddziaływanie wynikające z realizacji Programu na wybrane komponenty środowiska, będzie negatywne jedynie w momencie realizacji przedsięwzięć. Szczególnie dotyczy to zadań ingerujących w powierzchnię ziemi, związanych z poprawą infrastruktury technicznej, bądź zadań wpływających na stan wód powierzchniowych oraz podziemnych. Stan wód podziemnych na terenie powiatu jest dobry, a zadania wskazane w przedmiotowym Programie nie wpłyną na zwiększenie ryzyka niespełnienia celów środowiskowych. Niestety przeciwna sytuacja dotyczy jakości stanu wód powierzchniowych. Ich stan określony jest jako zły, zaś ocena ryzyka niespełnienia celów środowiskowych jest zagrożona. Wpływ działalności antropogenicznej na stan jednolitych części wód powierzchniowych, generuje konieczność przesunięcia w czasie osiągnięcia celów środowiskowych z uwagi na brak rozwiązań technicznych, możliwych do zastosowania w celu poprawy stanu jakości wód powierzchniowych. Planując zadania wskazane w POŚ, wzięto pod uwagę powyższe zagrożenia. Zadania z zakresu modernizacji sieci melioracyjnej, rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w efekcie będą wpływały na polepszenie stosunków wodnych. Negatywne oddziaływanie będzie chwilowe i krótkotrwałe, powstałe w wyniku realizacji zadań. Pozostałe zadania z zakresu gospodarki odpadami, gospodarki wodno-ściekowej oraz gleb będą pozytywnie wpływały na stan wód podziemnych oraz powierzchniowych. Zdecydowana większość zadań będzie miała wpływ na poprawę jakości powietrza oraz klimatu, tj. termomodernizacja budynków, wymiana źródeł ciepła na ekologiczne, a także promowanie wykorzystania odnawialnych źródeł energii przez mieszkańców. Powyższe zadania będą negatywnie oddziaływać na jakość powietrza a także na

samopoczucie mieszkańców. Jednak będzie to oddziaływanie krótkotrwałe i chwilowe, występujące w czasie realizacji przedsięwzięć.

Jeśli chodzi o obszary chronione, Powiat jest położony w obrębie obszarów Natura 2000, zarówno siedliskowych jak i ptasich, rezerwatów, parku krajobrazowego, obszarów chronionego krajobrazu, użytków ekologicznych, zespołów przyrodniczo – krajobrazowych a także korytarzy ekologicznych.

Obszary Natura 2000

1. Swajnie PLH280046
2. Kaszuny PLH280040
3. Rzeką Pasłęka PLH280006
4. Ostoja Warmińska PLB280015
5. Dolina Pasłęki PLB280002

Rezerваты:

1. Ostoja bobrów na Rzece Pasłęce
2. Mokradła żegockie

Pomniki przyrody (388 szt.)

- 17 głazów narzutowych, w tym 12 wchodzących w skład Kręgu Kamiennego im. Rycerza Herkusa Monte
- 371 drzew,

Obszary Chronionego Krajobrazu:

- Dolina Symsarny
- Dolina Elmy
- Dolina Pasłęki
- Równiny Orneckiej
- Dolina Dolnej Łyny
- Rzeki Walszy

Użytki ekologiczne:

- Potar (Jezioro Śródleśne)
- Rozlewisko Bartniki
- Rosiczka koło Naprat

Korytarze ekologiczne (źródło: <http://mapa.korytarze.pl/>)

1. Dolina Pasłęki
2. Warmia – Dolina Pasłęki Środkowy
3. Dolina Pasłęki – Puszcza Piska
4. WARMIA 2

Podsumowując planowane przedsięwzięcia, co do założeń większość z nich nie będzie stanowiła negatywnego oddziaływania na obszary chronione. Aby zapobiec możliwemu, ich negatywnemu oddziaływaniu na etapie procesu inwestycyjnego, należy stosować w trakcie realizacji Programu kilka zasad. Każde z przedsięwzięć powinno zostać poddane szczegółowej analizie pod kątem oddziaływania na środowisko. Konieczna jest także analiza oddziaływań pośrednich a także skumulowanych, które mogą nie być widoczne przy zbyt powierzchownej analizie tematu.

W niniejszym rozdziale została przedstawiona macierz oddziaływań zadań przewidzianych w POŚ dla Powiatu. Podkreślić należy, że wszelkie zadania w Programie zostały zaplanowane w taki sposób, aby służyć rozwojowi społeczeństwa ale z poszanowaniem ochrony środowiska, tzn. zostały opracowane zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju.

Objaśnienia do macierzy oddziaływań zawartej poniżej:

- Brak oddziaływania - **0**

Bezpośredniość oddziaływania:

- Bezpośrednie – **Bezp.**
- Pośrednie – **Poś.**
- Wtórne – **W**
- Skumulowane – **S**

Okres trwania oddziaływania:

- Długookresowe – **Dł.**
- Średniookresowe – **Śr.**
- Krótkookresowe – **Kr.**
- Stałe – **St.**
- Chwilowe – **Ch.**

Zasięg oddziaływania:

- Miejscowe – **M**
- Lokalne – **L**
- Ponadlokalne – **pL**
- Regionalne – **R**

Intensywność przekształceń:

- Nieistotne – **nie**
- Nieznaczne – **niez**
- Duże – **du**
- Zupełne – **zup**

Trwałość przekształceń:

- Odwracalne – **O**
- Nieodwracalne – **No**

Prognoza oddziaływania na środowisko Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Lidzbarskiego na lata 2021-2024 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2028

(+) – oddziaływanie pozytywne

(-) – oddziaływanie negatywne

(+/-) – oddziaływanie pozytywne jak i negatywne

Tabela 6. Zestawienie działań wynikających z zapisów Programu ochrony środowiska dla Powiatu Lidzbarskiego wraz z ich oddziaływaniem na komponenty środowiska

Zadanie	Oddziaływanie na:											
	Obszary chronione	Różnorodność biologiczna	Ludzi	Zwierzęta	Rośliny	Wodę	Powietrze	Powierzchnię ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki
PRIORYTET: KLIMAT I POWIETRZE												
Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej i zbiorowego zamieszkania oraz budynków jednorodzinnych	0	0	Poś. Dł. St. L +	Poś. Kr. Ch. M niez O -	Poś. Kr. Ch. M niez O -	0	Bezp. Dł. St. L +	0	Bezp. Dł. St. L +	Poś. Dł. St. L +	W. Poś. Dł. St. O +	0
Wymiana źródeł ciepła na ekologiczne	Poś. Dł. St. L niez +	Poś. Dł. St. L niez +	Bezp. Dł. St. L +	0	0	0	Bezp. Dł. St. L du +	0	0	Bezp. Dł. St. L du +	Bezp. Dł. St. M niez +	Bezp. St. Dł. M niez +
Edukacja ekologiczna w zakresie jakości powietrza oraz promocja zasad efektywności energetycznej, kształtowanie zachowań dotyczących szkodliwości spalania odpadów oraz paliw niskiej jakości w piecach i kotłach indywidualnych	0	0	Bezp. Śr. St. L/pL du +	0	0	Poś. Dł. St. M/L niez +	Poś. Dł. St. L/pL du +	0	0	Poś. Dł. St. L niez +	Bezp. Dł. St. M du +	0

Zadanie	Oddziaływanie na:											
	Obszary chronione	Różnorodność biologiczna	Ludzi	Zwierzęta	Rośliny	Wodę	Powietrze	Powierzchnię ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki
Zastosowanie odnawialnych źródeł energii w budynkach stanowiących własność publiczną	0	0	Bezp. Śr. St. L/pL du +	0	0	Poś. Dł. St. M/L niez +	Poś. Dł. St. L/pL du +	0	0	Poś. Dł. St. L niez +	Bezp. Dł. St. M du +	0
Bieżąca modernizacja i przebudowa układu komunikacyjnego	Poś. Śr. Ch L O niez -	Poś. Śr/Kr. St. M O du -	Bezp. Dł. Ch. M O Nie +/-	Poś. Kr. Ch. M O Nie +/-	Poś. Kr. Ch. M O Nie +/-	Bezp. Śr. Ch L O du +/-	Bezp. Dł. St. L/pl/R Du O +	Bezp. Dł. St. M nO +/-	Bezp. Dł. St. M nO +/-	0	0	0
Rozbudowa ścieżek rowerowych	Poś. Kr. St. M nez +	Poś. Kr. St. M niez +	Poś. Dł. St. L niez +	Bezp. Dł. St. L Du +	Poś. Kr. St. M niez +	0	Poś. Śr. Ch. L niez +	Poś. Śr. St. L niez +	Poś. Śr. St. L niez +	Bezp. Dł. St. M nO +/-	0	Poś. Śr. Ch. M niez +
PRIORYTET: ZAGROŻENIE HAŁASEM												
Kontrola w zakresie dopuszczalnych norm emisji hałasu komunikacyjnego	Poś. Dł. St. L Nie +	Poś. Dł. St. L Nie +	Bezp. D/Śr St./Ch. M/L Du +	Bezp. Dł. St. M/L du +	0	0	0	0	0	0	0	0
Stosowanie zabezpieczeń przeciwhałasowych oraz utrzymywanie nawierzchni w dobrym stanie	0	0	Bezp. D/Śr St. M/L	Poś. Śr St. M/L	0	0	0	0	0	0	0	Poś. Śr St. M/L

Zadanie	Oddziaływanie na:											
	Obszary chronione	Różnorodność biologiczna	Ludzi	Zwierzęta	Rośliny	Wodę	Powietrze	Powierzchnię ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki
technicznym			Du +	Du +								Du +
Stosowanie nowoczesnych nawierzchni niskohałasowych, w przypadku remontów i przebudów odcinków drogowych	0	0	Bezp. Dł. St. M du +	Poś. Śr. St. M niezn +	0	0	0	0	0	0	0	Bezp. Dł. St. M niezn +
Edukacja ekologiczna w zakresie szkodliwości hałasu oraz promowanie ruchu pieszego, rowerowego i transportu publicznego	0	0	Bezp. Śr. St. L/pL du +	Poś. Śr. St. M/L niez +	0	0	Poś. Dł. St. L/pL du +	0	0	Poś. Dł. St. L/pL niez +	0	0
Poprawa dostępności komunikacyjnej na terenach wiejskich – uruchomienie połączeń transportu zbiorowego	0	0	Bezp. Śr. St. L/pL du +	0	0	0	Poś. Dł. St. L/pL du +	0	0	Poś. Dł. St. L/pL niez +	0	0
PRIORYTET: POLE ELEKTROMAGNETYCZNE												
Edukacja ekologiczna na temat rzeczywistej skali zagrożenia emisją pól	Poś. Dł./Śr. St./Ch. M du +	Poś. Dł./Śr. St./Ch. L niez +	Poś. Dł./Śr./ St./Ch. du +	Poś. Dł./Śr./ St./Ch. M/L niez +	Poś. Dł./Śr. St./Ch. L niez +	0	0	0	Poś. Dł./Śr./ St./Ch. M +	Poś. Dł./Śr. St./Ch. M/L/pL/R +	0	0

Zadanie	Oddziaływanie na:											
	Obszary chronione	Różnorodność biologiczna	Ludzi	Zwierzęta	Rośliny	Wodę	Powietrze	Powierzchnię ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki
PRIORYTET: GOSPODAROWANIE WODAMI												
Ograniczenie odpływu biogenów z terenów rolniczych	Poś. Kr. St. M niez +	Bezp. Dł. St. M niez +	Poś. Śr./Kr. St. M niez +	Bezp. Dł. St. M niez +	Bezp. Dł. St. M du +	Bezp. Dł. St. M/L du +	0	Bezp. Dł. St. M/L du +	0	0	Bezp. Dł. St. M du +	0
Prowadzenie kontroli przestrzegania przez podmioty warunków wprowadzania ścieków od wód lub do ziemi	Bezp. Śr. St. M niez +	Bezp. Dł. St. M niez +	Poś. Śr./Kr. St. M niez +	Bezp. Dł. St. M niez +	Bezp. Dł. St. M du +	Bezp. Dł. St. M/L du +	0	Bezp. Dł. St. M/L du +	0	0	Bezp. Dł. St. M du +	0
Promowanie katalogu działań i zadań służących minimalizowaniu następstw suszy (zbieranie deszczówki, łąki kwietne zamiast trawników, zwiększanie powierzchni terenów zielonych w miastach i na wsi, wprowadzanie i utrzymywanie zadrzewień śródpolnych i przydrożnych)	Bezp. Śr. St. M niez +	Bezp. Dł. St. M niez +	Bezp. Dł. St. M niez +	Bezp. Dł. St. M niez +	Bezp. Dł. St. M du +	Bezp. Dł. St. M/L du +	Poś. Dł. St. M du +	Bezp. Dł. St. M/L du +	Poś. Dł. St. M niez +	Poś. Dł. St. M niez +	Bezp. Dł. St. M du +	0
Prowadzenie monitoringu stanu i jakości wód	Poś. Dł./Śr.	Poś. Dł.	Bezp. Dł.	Poś. Śr.	Poś. Śr.	Bezp. Dł.	0	0	Poś. Śr.	0	Bezp. Dł.	0

Zadanie	Oddziaływanie na:											
	Obszary chronione	Różnorodność biologiczna	Ludzi	Zwierzęta	Rośliny	Wodę	Powietrze	Powierzchnię ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki
	St. M du +	St. L du +	St. M/L du +	St. L niez +	St. L niez +	St. M/L Du +b			St. M niez +		St. M du +	
Edukacja poprzez propagowanie postaw i zachowań motywujących ludność do oszczędności wody	0	0	Bezp. Dł. St. L du +	0	0	Bezp. Dł. St. L du +	0	0	0	0	Bezp. Dł. St. L du +	0
Edukacja rolników w zakresie stosowanych nawozów sztucznych	Poś. Dł. St. M du +	Poś. Dł. St. M niez +	Bezp. Dł. St. L/pL du +	Poś. Dł. St. M niez +	Poś. Dł. St. M niez +	Poś. Dł. St. M du +	0	Wt. Dł. St. M du +	0	0	W Dł. St. M +	0
Wsparcie dla gospodarstw rolnych z tytułu poniesionych szkód powstających w wyniku długotrwałej suszy	0	0	Bezp. Ch. Kr. M nie +	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Uwzględnienie w dokumentach planistycznych ustaleń planów zarządzania ryzykiem powodziowym, w tym map zagrożenia powodziowego i map	0	0	Bezp. Ch. Kr. M nie +	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Zadanie	Oddziaływanie na:											
	Obszary chronione	Różnorodność biologiczna	Ludzi	Zwierzęta	Rośliny	Wodę	Powietrze	Powierzchnię ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki
ryzyka powodziowego												
PRIORYTET: GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA												
Rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej oraz stacji uzdatniania wody	Poś. Dł./Śr. St. M du O -	0	Bezp. Dł. St. M/L Zup O +/-	0	0	Poś. Dł. St. M du +	0	Bezp. Dł. St. M/L du O +	Bezp. Dł./Kr. M/L du O +/-	Poś. Dł./Śr. pL +	W +/-	0
Rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej	Poś. Dł./Śr. St. M du +/-	0	0	0	0	0	0	Poś. Dł. M Du +	Poś. Dł. M Du +	0	0	0
Kontrola prawidłowego pozbywania się nieczystości ciekłych przez mieszkańców	Poś. Dł./Śr. St. M du +	Poś. Śr. St. M du +	Poś. Dł. St. M du +	Poś. Kr. St. M du +	Bezp. Śr. St. M du +	Bezp. Dł. St. M/L du +	0	Bezp. Śr. St. M du +	Poś. Kr. St. M du +	0	Poś. Kr. St. M du +	0
Edukacja mieszkańców w zakresie ochrony wód oraz racjonalnego wykorzystania zasobów wodnych przez gospodarstwa domowe	0	0	Bezp. Dł. St. M/L zup +	0	0	Bezp. Dł. St. M/L zup +	0	0	0	0	Bezp. Dł. St. M/L zup +	0
Budowa oczyszczalni przydomowych	Poś. Dł./Śr. St.	0	Poś. Dł. St.	0	0	Bezp. Dł. St.	0	Bezp. Dł. St.	0	0	0	0

Zadanie	Oddziaływanie na:											
	Obszary chronione	Różnorodność biologiczna	Ludzi	Zwierzęta	Rośliny	Wodę	Powietrze	Powierzchnię ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki
	M du +		M niez +			M/L zup +		M/L zup +				
PRIORYTET: ZASOBY GEOLOGICZNE												
Kontrola podmiotów gospodarczych w zakresie dotrzymywania zapisów decyzji administracyjnych	0	0	Poś. Śr/Kr. Ch. M Nie +	0	0	Poś. Dł./Śr St. M Nie +	0	Bezp. Dł. St. M du +	0	0	Bezp. Dł. St. M du +	0
Uwzględnianie złóż kopalin w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego gminy	Poś. Dł. St. M du +	0	0	0	0	Poś. Dł. St. M du +	0	Bezp. Dł. St. M du +	Bezp. Dł. St. M du +	0	Bezp. Dł. St. M du +	0
PRIORYTET: GLEBY												
Rozwój monitoringu środowiska glebowego	Poś. Dł. St. M Nie +	Poś. Dł. St. M Nie +	Poś. Dł. St. M Nie +	Poś. Dł./Śr. St. M Nie +	Poś. Dł. St. M Nie +	Bezp. Dł. St. M Nie +	Poś. Dł. St. M Nie +	Bezp. Dł. St. M Nie +	Poś. Dł. St. M du +	Poś. Dł. St. M Nie +	Bezp. Dł. St. M du +	0
Promowanie rolnictwa ekologicznego i rolnictwa zintegrowanego	Poś. Dł. St. M du +	Poś. Dł. St. M nie +	Bezp. Dł. St. L/pL du +	Poś. Dł. St. M nie +	Poś. Dł. St. M nie +	Poś. Dł. St. M du +	0	Wt. Dł. St. M du +	0	0	W Dł. St. M +	0

Zadanie	Oddziaływanie na:											
	Obszary chronione	Różnorodność biologiczna	Ludzi	Zwierzęta	Rośliny	Wodę	Powietrze	Powierzchnię ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki
Przestrzeganie zasad Dobrej Praktyki Rolniczej w zakresie gleb rolniczo użytkowanych	Bezp. Dł. St. M du +	Bezp. Sr./KrSt. M niez +	Bezp. Dł. St. L/pL du +	Poś. Sr./Kr St. M niez +	Poś. Sr./Kr St. M niez +	Poś. Dł./Sr./Kr St. M du +	0	Wt. Dł. St. M du +	Poś. Dł./Kr. St. M +	0	W Dł. St. M +	0
Ochrona gleb o wysokiej przydatności rolniczej przed przeznaczeniem na cele nierolnicze	Poś. Dł. St. M Du +	Poś. Dł. St. M Nie +	0	Poś. Dł. St. M Nie +	Poś. Dł. St. M Nie +	Poś. Dł. St. M Nie +	0	Bezp. Dł. St. M du +	Bezp. Dł. St. M du +	Poś. Dł. St. M Nie +	W Dł. St. M Nie +	0
Likwidacja dzikich wysypisk śmieci	Poś. Dł. St. M +	Bezp. Dł. St. M +	Poś. Dł. St. M +	Bezp. Dł. St. M +	Bezp. Dł. St. M +	Poś. Dł. St. M +	Poś. Dł. St. M/L +	Bezp. Dł. St. M +	Bezp. Dł. St. M +	Poś. Dł. St. M/L +	Poś. Dł. St. M +	0
Monitoring terenów osuwiskowych	Poś. Dł. St. M Nie +	0	0	Poś. Sr/Kr. St./Ch. M Nie +	Bezp. Dł./Sr St. M du +	0	0	Bezp. Dł./Sr St. M du +	Bezp. Dł./Sr St. M/L du +	0	Bezp. Dł./Sr St. M/L du +	0

Zadanie	Oddziaływanie na:											
	Obszary chronione	Różnorodność biologiczna	Ludzi	Zwierzęta	Rośliny	Wodę	Powietrze	Powierzchnię ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki
Edukacja rolników w zakresie stosowanych nawozów sztucznych	Bezp. Dł/ St. M/L niezn +	0	0	Bezp. Dł/ St. M/L niezn +	Bezp. Dł/ St. M/L du +	Bezp. Dł/ St. M/L du +	0	Bezp. Dł/ St. M/L du +	0	0	Bezp. Dł/ St. M/L du +	0
PRIORYTET: GOSPODARKI ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW												
Realizacja Programu Usuwania Azbestu	0	0	Bezp. Dł. St. L/pL +	0	0	Poś. Dł. St. M +	Bezp. Dł. St. L/pL/R +	0	Poś. Dł. St. M +	Poś. Dł. St. L/pL/R +	0	Bezp. Dł. St. M +
Identyfikacja i zwalczanie dzikich wysypisk śmieci	Poś. Dł. St. M +	Bezp. Dł. St. M +	Poś. Dł. St. M +	Bezp. Dł. St. M +	Bezp. Dł. St. M +	Poś. Dł. St. M +	Poś. Dł. St. M/L +	Bezp. Dł. St. M +	Bezp. Dł. St. M +	Poś. Dł. St. M/L +	Poś. Dł. St. M +	0
Upowszechnienie selektywnej zbiórki odpadów i wykorzystaniem odpadów organicznych dla produkcji OZE	Poś. Dł. St. M +	Poś. Dł. St. M +	Poś. Dł. St. M +	0	Poś. Dł. St. M +	Bezp. Dł. St. M +	0	Poś. Dł. St. M +	Poś. Dł. St. M +	0	Poś. Dł. St. M +	0
Prowadzenie edukacji ekologicznej poprzez m.in. akcje skierowane do mieszkańców np. „Sprzątanie Świata”	Bezp. Śr./Kr. St. M +	Bezp. Śr./Kr. St. M +	Bezp. Dł. St. L du +	Bezp. Śr./Kr. St. M +	Bezp. Śr./Kr. St. M +	Poś. Dł./Śr. St. M du +	Poś. Dł./Śr. St. M du +	Poś. Dł./Śr. St. M +	Poś. Kr. St. M +	Bezp. Śr./Kr. St. M +	Bezp. Dł. St. M +	0
PRIORYTET: ZASOBY PRZYRODNICZE												

Zadanie	Oddziaływanie na:											
	Obszary chronione	Różnorodność biologiczna	Ludzi	Zwierzęta	Rośliny	Wodę	Powietrze	Powierzchnię ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki
Uwzględnienie znaczenia ochrony różnorodności biologicznej oraz form ochrony przyrody i obszarów cennych przyrodniczo w Miejscowych Planach Zagospodarowania Przestrzennego	Bezp. Dł./Śr./Kr. St. M +	Bezp. Dł. St. M +	0	Bezp. Dł. St. M +	Bezp. Dł. St. M +	0	Poś. Dł. St. M +	Poś. Dł. St. M +	Bezp. Dł. St. M +	Poś. Dł. St. M/L +	Poś. Dł. St. M +	0
Wykonywanie zabiegów ochrony czynnej wybranych gatunków fauny, flory, zbiorowisk roślinnych; idea włączenia szkół, jako społecznych opiekunów nad pomnikami przyrody	Bezp. Dł L/pL Du +	Bezp. Dł L/pL Du +	0	Bezp. Dł L/pL Du +	Bezp. Dł L/pL Du +	Bezp. Dł L/pL Du +	0	Bezp. Dł L/pL Du +	0	0	Bezp. Dł L/pL Du +	0
Wykonanie/aktualizacja inwentaryzacji przyrodniczej gmin i miast	Bezp. Dł./Śr./Kr. St. L +	Bezp. Dł./Śr./Kr. St. L +	Bezp. Dł. St. M +	Bezp. Dł./Śr./Kr. St. L +	Bezp. Dł. St. M +	Bezp. Dł. St. M +	Bezp. Dł./Śr./Kr. St. L +	Poś. Dł. St. M +	Poś. Dł. St. M +	Bezp. Dł. St. L +	0	Bezp. Dł. St. M +

Zadanie	Oddziaływanie na:											
	Obszary chronione	Różnorodność biologiczna	Ludzi	Zwierzęta	Rośliny	Wodę	Powietrze	Powierzchnię ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki
Przebudowa i częściowa wymiana składu gatunkowego zadrzewień przydrożnych wzdłuż odcinków dróg, nowe nasadzenia zieleni wysokiej, prace pielęgnacyjne - konserwacyjne zieleni przydrożnej	0	Poś. Dł. M/Lok. Du. +	0	Poś. Dł. M/Lok. Du. +	0	0	0	0	Bezp. Dł. L Du +	Poś. Dł. M. Niezm. +	0	0
Wyznaczenie i ochrona korytarzy ekologicznych w planach zagospodarowania przestrzennego	Bezp. Dł. L/pL Du +	Poś. Dł. L/pL. du +	0	Poś. Dł. L/pL. du +	Poś. Dł. L/pL. du +	0	0	0	Bezp. Dł. L/pL. du +	0	Poś. Dł. L/pL. du +	0
Promocja walorów przyrodniczo-krajobrazowych	Bezp. Śr. L/pL Du +	Bezp. Śr. L/pL Du +	Poś. Śr. M Niezm. +	Poś. Śr. L Niezm. +	Poś. Śr. L Niezm. +	Poś. Śr. L Niezm. +	Poś. Śr. L Niezm. +	Poś. Kr. L Niezm. +	Poś. Śr. L. Niezm. +	Poś. Śr. L Niezm. +	Poś. Śr. L Niezm. +	Poś. Śr. M Niezm. +

Zadanie	Oddziaływanie na:											
	Obszary chronione	Różnorodność biologiczna	Ludzi	Zwierzęta	Rośliny	Wodę	Powietrze	Powierzchnię ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki
Utrzymanie i rozwijanie zielonej infrastruktury na terenach nieleśnych, w tym przyrośniętych alei i szpalerów drzew oraz ochrona zbiorowisk roślinnych towarzyszących ciekom wodnym, otaczających zbiorniki wodne i obszary podmokłe	0	0	Bezp. Dł. St. M +	Poś. Dł. St. M +	Poś. Dł. St. M +	0	Poś. Dł. St. M +	0	Bezp. Dł. St. M +	Poś. Dł. St. M/L +	0	0
Promowanie rozwoju turystyki i rekreacji w obrębie terenów cennych przyrodniczo z zabezpieczeniem zasobów przyrody przed niekontrolowanym wykorzystaniem przez mieszkańców i turystów	Bezp. Dł. St. L/pL/R du +/-	Poś. Śr./K St./Ch. M du +/-	Bezp. Dł. St. L/R niez +	Poś. Śr./K St./Ch. M du +/-	Poś. Śr./K St./Ch. M du +/-	Poś. Dł./śr St. M du +/-	0	0	Bezp. Dł. St. M du +/-	0	Bezp. Dł. St. M du +/-	0
PRIORYTET: ZAGROŻENIE POWAŻNYMI AWARIAMI												
Kontrola zakładów mogących mieć negatywny wpływ na stan środowiska i bezpieczeństwa mieszkańców	Poś. Dł. St. L du +	Poś. Dł. St. L/M du +	Poś. Śr. St. M niez +	Poś. Dł. St. L niez +	Poś. Dł./Śr. St. M niez +	Poś. Dł./Śr. St. M/L du +	Poś. Dł./Śr. St. M/L du +	0	Poś. Dł./Śr. St. M/L du +	Poś. Dł./Śr. St. M niez +	0	0
Doposażenie Jednostek Ochotniczych Straży Pożarnej w nowoczesny sprzęt	0	0	Poś. St. L. +	0	Poś. St. L. +	0	Poś.		0	0		0

Zadanie	Oddziaływanie na:											
	Obszary chronione	Różnorodność biologiczna	Ludzi	Zwierzęta	Rośliny	Wodę	Powietrze	Powierzchnię ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki
Edukacja mieszkańców w zakresie postępowania w razie zagrożenia poważnymi awariami	0	0	Poś. Dł, L +	0	0	0	0	0	0	0	0	0

13. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczenie, kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko

Podstawowym sposobem minimalizacji ewentualnych negatywnych oddziaływań związanych z realizacją Programu jest przestrzeganie przy realizacji poszczególnych zadań, obowiązujących przepisów. Należy podjąć następujące środki zapobiegające lub ograniczające prawdopodobieństwo wystąpienia negatywnego oddziaływania na środowisko:

- zapewnienie wysokiego poziomu przebiegu procedur oceny oddziaływania na środowisko dla poszczególnych przedsięwzięć,
- nadzór merytoryczny nad prawidłową realizacją Programu oraz monitoring stanu środowiska, analiza wyników monitoringu oraz podejmowanie działań adekwatnych do otrzymanych wyników,
- ścisła egzekucja zapisów określonych w decyzjach administracyjnych, regulaminach utrzymania czystości i porządku w gminach oraz w przepisach prawnych,
- analiza informacji o stanie i ochronie środowiska poprzez ścisłą współpracę z instytucjami dysponującymi danymi na temat stanu środowiska (m.in. GIOŚ, WIOŚ, Urząd Marszałkowski),
- prowadzeniu szkoleń dla pracowników administracji samorządowej,
- edukacja ekologiczna społeczeństwa.

Potencjalne negatywne oddziaływanie na środowisko można ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez, dobrze przemyślany wybór lokalizacji oraz odpowiedni dobór rozwiązań technicznych, technologicznych i organizacyjnych, ponieważ skala wywoływanych przez nie oddziaływań środowiskowych zależeć będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań i zastosowanych rozwiązań ograniczających negatywny wpływ na środowisko.

Niektóre z zaplanowanych inwestycji przewidywanych do realizacji w ramach Programu Ochrony Środowiska wymagać będą przeprowadzenia postępowań w sprawie oceny oddziaływania na środowisko w odniesieniu do konkretnych warunków środowiskowych. Dlatego też przyjęto, że na tym etapie programowania wystarczające będzie omówienie typowych oddziaływań i ich potencjalnych skutków środowiskowych

14. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru

Zadania określone do realizacji w ramach POŚ będą miały pozytywny wpływ na środowisko i proponowanie rozwiązań alternatywnych nie ma środowiskowego uzasadnienia. Ponadto brak jest możliwości precyzyjnego określenia działań alternatywnych dla wskazanych działań.

Jeśli nie zostaną zrealizowane poszczególne cele środowiskowe, doprowadzi to do pogorszenia stanu środowiska w całym Powiecie Lidzbarskim. Wskazuje na to, analiza aktualnego stanu wszystkich komponentów środowiska, co wiąże się z pogorszeniem życia mieszkańców Powiatu.

Skutki środowiskowe podejmowanych działań zależą od chłonności lokalnego środowiska lub od występowania w rejonie realizacji tzw. obszarów wrażliwych. W związku z powyższym, podczas przedsięwzięć, należy rozważać warianty alternatywne tak, aby wybrać najmniej negatywnie oddziałujący na środowisko. Należy rozważyć wariant lokalizacji, konstrukcji a także technologii, warianty organizacyjne czy warianty nierealizowania inwestycji tzw. wariant „O”. Jednak należy pamiętać, że wariant O wiąże się z możliwymi negatywnymi konsekwencjami dla środowiska.

Aby założenia w Programie funkcjonowały prawidłowo ważne jest, aby zachować określone terminy realizacji przyjęte dla każdego z zadań, dostępne środki finansowe oraz brak konfliktów społecznych. Należy szczególnie nacisk położyć na szeroko pojętą edukację mieszkańców w zakresie inwestycji degradujących w fazie początkowej.

Spis map i tabel

Mapa 1. Położenie powiatu lidzbarskiego na tle województwa oraz w podziale na gminy.	24
Mapa 2. Powierzchnia lasów należących do Lasów Państwowych	27
Tabela 1. Naruszenia dopuszczalnych poziomów hałasów.....	32
Tabela 2. Wyniki pomiarów PEM za rok 2019	34
Tabela 3. Jednolite części wód powierzchniowych na terenie powiatu lidzbarskiego i ich stan	36
Tabela 4. Stan i ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych dla poszczególnych JCWP jeziornych	48
Tabela 5. Dane dotyczące gospodarki ściekowej na terenie powiatu w latach 2019-2020	53
Tabela 6. Zestawienie działań wynikających z zapisów Programu ochrony środowiska dla Powiatu Lidzbarskiego wraz z ich oddziaływaniem na komponenty środowiska.....	72

Spis załączników

Załącznik nr 1 – Oświadczenie autora prognozy	
Załącznik nr 2 - Opinia Warmińsko – Mazurskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego	
Załącznik nr 3 – Opinia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie	